

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Кафедра економіки та управління бізнесом

Хорольський Роман Романович
(прізвище, ім'я, по батькові студента в називному відмінку)

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня бакалавра
на тему: **«УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ»

Група ТУбз-8-21Б1М(4.бздс)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

*Дипломна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів, текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело*

(підпис)

Хорольський Р. Р.
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник
кандидат економічних наук, доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Лайко О. О.
(прізвище та ініціали)

Допущено до захисту перед ЕК
Завідувач кафедри
(посада, науковий ступінь,
вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Київ 2026 р.

АНОТАЦІЯ

Хорольський Роман Романович. «Управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку». – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» – Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Київ, 2026.

Актуальність теми управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку обумовлена зростанням ролі інвестицій як основного джерела забезпечення економічного розвитку та фінансової стійкості суб'єктів господарювання. В умовах нестабільної ринкової кон'юнктури, високого рівня ризиків і дефіциту фінансових ресурсів особливого значення набуває ефективне планування, оцінювання та контроль інвестиційних процесів. Раціональне управління інвестиційною діяльністю дозволяє підприємствам своєчасно оновлювати виробничі потужності, впроваджувати інноваційні технології та підвищувати конкурентоспроможність, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень і практичних розробок у цій сфері.

Мета роботи полягає у теоретичному узагальненні та розробці практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства в ринкових умовах.

У процесі дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних **методів** пізнання, зокрема: методи аналізу та синтезу, спостереження й прогнозування, експертного оцінювання, статистичного порівняння, системного узагальнення та системного аналізу.

Ключові слова: *інвестиційна діяльність, підприємство, ефективність, інвестиції, управління, оптимізація.*

ANNOTATION

Roman Khorolsky. «Management of investment activities of an enterprise in market conditions». – It's Manuscript.

Qualified work in obtaining the educational qualification of «bachelor's» – Interregional Academy of Personnel Management. – Kyiv, 2026.

The relevance of the research topic of managing investment activities of an enterprise in market conditions is determined by the growing role of investments as the main source of economic development and financial stability of economic entities. In conditions of unstable market conditions, high levels of risk and a shortage of financial resources, effective planning, evaluation and control of investment processes are of particular importance. Rational management of investment activities allows enterprises to timely upgrade their production capacities, introduce innovative technologies and increase competitiveness, which necessitates further scientific research and practical developments in this area.

The purpose of the work is to theoretically generalise and develop practical recommendations aimed at improving the process of managing an enterprise's investment activities in market conditions.

In the course of the research, a set of general scientific and special **methods** of cognition was used, in particular: methods of analysis and synthesis, observation and forecasting, expert assessment, statistical comparison, systematic generalisation and systematic analysis.

Key words: *investment activity, enterprise, efficiency, investments, management, optimisation.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ.....	8
1.1. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємства.....	8
1.2. Система показників, що характеризує інвестиційну діяльність підприємства.....	13
1.3. Методи оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства.....	17
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «РАКУРС».....	28
2.1. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «РАКУРС».....	28
2.2. Аналіз інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС».....	36
2.3. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів, що реалізуються на підприємстві.....	40
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «РАКУРС».....	48
3.1. Рекомендації щодо розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС».....	48
3.2. Розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів.....	51
Висновки до розділу 3.....	63
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку обумовлена зростанням ролі інвестицій як основного джерела забезпечення економічного розвитку та фінансової стійкості суб'єктів господарювання. В умовах нестабільної ринкової кон'юнктури, високого рівня ризиків і дефіциту фінансових ресурсів особливого значення набуває ефективне планування, оцінювання та контроль інвестиційних процесів. Раціональне управління інвестиційною діяльністю дозволяє підприємствам своєчасно оновлювати виробничі потужності, впроваджувати інноваційні технології та підвищувати конкурентоспроможність, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень і практичних розробок у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні й прикладні аспекти управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринковому середовищі розкриті у працях численних вітчизняних і зарубіжних науковців. Вагомий внесок у формування сучасних підходів до стратегічного та інвестиційного управління зробили зарубіжні дослідники, зокрема Р. Каплан, Ф. Котлер, Г. Хемел, К. Прахалад, Дж. Томпсон, у роботах яких обґрунтовано концепції стратегічного розвитку, конкурентних переваг і довгострокового інвестування підприємств.

Серед українських учених проблематику управління інвестиційною діяльністю в умовах ринку досліджували А. Гальчинський, О. Гудзь, Л. Дідківська, М. Крупка, І. Лукінов. У їхніх наукових працях висвітлено теоретико-методологічні засади інвестиційного менеджменту, запропоновано інструменти оцінювання інвестиційної привабливості та визначено напрями підвищення ефективності інвестиційних процесів на рівні підприємства.

Водночас, незважаючи на значний обсяг наукових досліджень, низка питань, пов'язаних із практичним удосконаленням управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах, залишається недостатньо

опрацьованою. Особливо актуальною є проблема адаптації наявних теоретичних підходів до сучасних економічних реалій функціонування вітчизняних підприємств. Це обумовлює актуальність обраної теми дослідження та підкреслює її практичну значущість.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне узагальнення та розроблення практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства в ринкових умовах.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань:

- розкрити економічну сутність інвестиційної діяльності підприємства;
- визначити систему показників, що характеризує інвестиційну діяльність підприємства;
- розкрити методику оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- проаналізувати основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «РАКУРС»;
- проаналізувати інвестиційну діяльність ТОВ «РАКУРС»;
- оцінити економічну ефективність інвестиційних проектів, що реалізуються на підприємстві;
- надати рекомендації щодо розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС»;
- розрахувати економічну ефективність запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження – процес управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні аспекти процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку.

Методи дослідження. Методичною базою дослідження слугували сучасні наукові підходи до управління діяльністю підприємств, теоретичні

напрацювання вітчизняних і зарубіжних економістів, а також чинне законодавство та нормативно-правові акти України. У процесі дослідження застосовано системний і комплексний підходи, що забезпечили всебічний та ґрунтовний аналіз процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах ринку.

Під час аналізу господарської діяльності підприємства використовувався комплекс економічних методів, серед яких методи порівняння та узагальнення, табличний і графічний аналіз, а також аналітичні й факторні методи. Їх використання дало змогу об'єктивно оцінити результати управлінських рішень і визначити основні тенденції розвитку виробничо-господарських процесів. Метод синтезу застосовувався для узагальнення закономірностей інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС», тоді як факторний аналіз дозволив виявити вплив окремих чинників на рівень її ефективності.

Інформаційну основу дослідження становили нормативно-правові та законодавчі документи України, статистичні матеріали Державної служби статистики, методичні рекомендації профільних державних органів, наукові публікації й монографії, а також внутрішня фінансова і звітна документація ТОВ «РАКУРС».

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Перелік використаних джерел налічує 65 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ

1.1. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємства

Розуміння змісту та специфічних ознак інвестиційної діяльності є необхідним як для функціонування мікро- й макроекономіки, так і для осіб, які виступають інвесторами у різноманітних проєктах або планують ними стати. На сучасному етапі в Україні спостерігається істотне зростання обсягів іноземних інвестицій, однак водночас наявна низка проблем, що стримують інтерес зарубіжних інвесторів. У системі економічного відтворення інвестиції виконують одну з ключових ролей у забезпеченні економічного зростання, оскільки сприяють відновленню та розширенню виробничих ресурсів, модернізації виробничих потужностей, а також упровадженню технологічних інновацій у виробничі процеси [41, с. 349].

Формування стабільної й конкурентоспроможної структури національної економіки потребує активного залучення всіх внутрішніх ресурсів і максимально ефективного використання наявних переваг. Водночас не слід недооцінювати значення інвестиційних ресурсів, що надходять з-за кордону, оскільки саме вони можуть активізувати та посилити трансформаційні процеси в економіці країни.

Інвестиційна діяльність підприємства полягає у вкладенні капіталу та здійсненні практичних дій, спрямованих на отримання прибутку або досягнення іншого позитивного результату.

Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємства проявляється в забезпеченні найбільш ефективних механізмів реалізації його інвестиційної стратегії. За своєю природою процес інвестування передбачає відмову від поточного споживання ресурсів з метою отримання доходів у майбутніх періодах. При цьому корисний ефект може мати не лише

комерційний характер, а й соціальну, екологічну або іншу суспільно значущу спрямованість.

Соціально-економічний зміст інвестиційної діяльності підприємств розкривається як на макрорівні, так і на мікрорівні. Роль інвестиційної діяльності підприємств узагальнено та систематизовано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Роль інвестиційної діяльності компаній

На макроекономічному рівні:	На мікроекономічному рівні:
Послідовна модернізація та відтворення ключових виробничих потужностей у промисловому й невиробничому секторах.	Розширення масштабів діяльності та диверсифікація напрямів розвитку підприємств малого й середнього бізнесу.
Стимулювання науково-технічного розвитку та посилення інноваційних процесів у національній економіці.	Запобігання надмірному фізичному та моральному зносу основних виробничих засобів підприємства.
Зростання рівня якості вітчизняної продукції, а також підтримка й зміцнення її конкурентних позицій на ринку.	Модернізація й нарощування матеріально-технічної бази з урахуванням сучасних вимог виробництва.
Гармонійний і пропорційний розвиток усіх галузей економіки та регіонів країни.	Підвищення техніко-технологічного рівня виробничих процесів шляхом упровадження новітнього обладнання та прогресивних технологій.
Реалізація позитивних структурних трансформацій в економічній системі.	Поліпшення якості виготовленої продукції та зміцнення її конкурентних позицій на внутрішньому й міжнародному ринках.
Створення та зміцнення належної сировинної бази для стабільного економічного розвитку.	Оптимізація витрат і зменшення собівартості виробництва та збуту продукції.
Нарощування економічного, інноваційного, технологічного та кадрового потенціалу держави.	Формування ефективної системи контролю за прийняттям стратегічно важливих управлінських рішень, зокрема через володіння контрольним пакетом акцій.
Диверсифікація й раціоналізація галузевої структури експорту.	Інвестування коштів у цінні папери та активи інших суб'єктів господарювання з метою диверсифікації діяльності.
Подолання проблеми безробіття, що сприятиме підвищенню рівня життя та соціального добробуту населення.	Забезпечення стабільного зростання та подальшого підвищення загальної конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, інвестиційну діяльність підприємства доцільно розглядати як сукупність практичних дій, спрямованих на вкладення

інвестиційного капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання інвестиційного доходу або досягнення іншого позитивного результату в перспективі. Підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства передбачає, з одного боку, реалізацію інвестиційних проєктів у максимально стислі строки, а з іншого — мінімізацію інвестиційних ризиків. У межах будь-якого інвестиційного проєкту можна виокремити три ключові сторони: інвестора, який вкладає власні кошти з метою їх примноження; підприємство, що безпосередньо здійснює реалізацію проєкту; та державу. При цьому кожне підприємство орієнтується на максимізацію прибутку і зростання власної ринкової вартості [15, с. 43]. Розширення масштабів діяльності підприємств у довгостроковій перспективі сприяє загальному економічному зростанню. У результаті всі учасники інвестиційного процесу отримують відповідний ефект: інвестор - фінансовий результат, держава - позитивні соціально-економічні наслідки.

З огляду на цілі інвестування можна зазначити, що різні джерела фінансування розвитку підприємства відрізняються між собою за ступенем жорсткості вимог щодо повернення коштів. Власні ресурси підприємства повинні забезпечуватися безперервно, оскільки вони спрямовуються на виплату заробітної плати персоналу та фінансування термінових оборотних активів [6, с. 7]. Погашення банківських кредитів здійснюється відповідно до встановленого графіка, при цьому можливі незначні відхилення, що компенсуються штрафними санкціями. Натомість повернення інвестицій відбувається лише після досягнення проєктом позитивного грошового потоку.

Отже, різні інструменти фінансування характеризуються різним рівнем ризику - фінансового, комерційного або кредитного. Використання власних коштів підприємства супроводжується мінімальним рівнем ризику, а ймовірність їх втрати або неповернення повинна бути максимально наближеною до нуля [19, с. 162].

Розвиток будь-якої економіки є неможливим без інвестицій, оскільки саме вони слугують основою прискорення науково-технічного прогресу, реалізації політики розширеного відтворення, підвищення якості продукції та послуг, а також забезпечення стабільного функціонування підприємств у цілому.

На сьогодні, внаслідок значної кількості наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних економістів, сформувалося багато підходів до трактування поняття інвестицій. Зокрема, інвестиції розглядаються як потік капіталу, вилученого з безпосереднього споживання з певною цільовою спрямованістю [16, с. 129]. Інший підхід визначає інвестиції як майнові та інтелектуальні цінності, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання доходу або іншого корисного ефекту [21, с. 137]. Також інвестиції трактуються як грошові кошти, цінні папери, інше майно, у тому числі майнові права та інші активи з грошовою оцінкою, вкладені з метою одержання прибутку чи досягнення іншого результату [5, с. 481]. Крім того, інвестиції визначаються як капітал, інвестований з розрахунком на майбутній дохід, який має компенсувати відкладене споживання, інфляційні втрати та ризик невизначеності результатів [26, с. 201].

Узагальнюючи наведені підходи, можна зазначити, що інвестиції є комплексною економічною категорією, яка охоплює не лише вкладення в основні засоби, а й інвестиції в оборотні активи, фінансові інструменти та окремі види нематеріальних активів.

У межах економічної системи тимчасово вільні грошові кошти можуть належати різним суб'єктам - фізичним і юридичним особам, державі, регіональним та муніципальним утворенням. Саме ці суб'єкти виступають інвесторами, здійснюючи процес інвестування. Об'єктами інвестицій, у свою чергу, є активи або інструменти, в які безпосередньо вкладаються кошти.

Головною метою інвестування є вибір і обґрунтування такого способу вкладення капіталу, який забезпечував би прийнятний рівень прибутковості

за мінімально можливого ризику. До основних ознак інвестицій належать цілеспрямований характер вкладень, потенційна прибутковість, наявність певного строку інвестування, можливість отримання пасивного доходу, а також невід’ємна ризикованість [37, с. 31].

Таким чином, управління інвестиційною діяльністю підприємства є складним і багатоаспектним процесом, що потребує використання різноманітних економічних знань, аналітичних підходів і практичних навичок для досягнення позитивних фінансових результатів і забезпечення сталого розвитку організації.

1.2. Система показників, що характеризує інвестиційну діяльність підприємства

Стабільне та довгострокове економічне зростання на рівні держави можливе лише за умови активного залучення значних обсягів інвестицій у національну економіку. В умовах глобалізації та інтеграції у світовий економічний простір застосовуються різноманітні міжнародні стандарти аналізу макроекономічних показників, зокрема тих, що відображаються у системі національних рахунків. З огляду на економічний зміст і напрями вкладення капіталу, інвестиції поділяють на реальні, фінансові та інтелектуальні.

Реальні інвестиції характеризують процес формування та відтворення фондів шляхом вкладення капіталу безпосередньо у засоби виробництва та предмети споживання. До складу реальних інвестицій належать такі основні напрями.

По-перше, це інвестиції, спрямовані на відновлення основних засобів, що здійснюється через проведення поточного, середнього та капітального ремонту, а також шляхом модернізації й реконструкції виробничих об'єктів.

По-друге, важливе місце займають інвестиції в основний капітал, під якими розуміють вкладення грошових ресурсів із розрахунком на отримання прибутку в довгостроковій перспективі. Інвесторами в цьому випадку можуть виступати підприємства, інвестиційні фонди, фізичні особи або держава.

По-третє, до реальних інвестицій відносять вкладення в земельні ділянки та об'єкти природокористування. Витрати на їх придбання обліковуються на підставі відповідних документів, виданих державними органами у сфері земельних ресурсів і землеустрою, відповідно до оплачених або прийнятих до оплати рахунків.

По-четверте, суттєву роль відіграють інвестиції в нематеріальні активи, які передбачають придбання патентів, ліцензій, торговельних марок,

програмного забезпечення та інших об'єктів інтелектуальної власності [9, с. 92].

Центральне місце серед показників, що відображають обсяги та структуру реальних інвестицій, посідають інвестиції в основний капітал. До структури витрат на основний капітал належать витрати на будівництво й реконструкцію промислових підприємств, придбання та монтаж нового обладнання, закупівлю машин, виробничого інструменту та інших елементів матеріально-технічної бази підприємства [32, с. 160].

Фінансові інвестиції передбачають вкладення грошових коштів у різноманітні фінансові інструменти. До таких активів належать грошові кошти, цінні папери, векселі, облігації, акції, а також похідні фінансові інструменти (деривативи), зокрема опціони, що забезпечують опосередковане володіння матеріальними чи фінансовими активами. Деривативи являють собою інструменти строкових угод, вартість яких залежить від ціни базового активу, однак не є її прямим відображенням. Учасники фінансових ринків використовують такі інструменти як для хеджування ризиків, так і для здійснення спекулятивних операцій з метою отримання прибутку. При цьому фінансові активи пов'язані з виконанням зобов'язань за внутрішніми та зовнішніми боргами приватних осіб, підприємств і держави.

Основні джерела фінансування інтелектуальних інвестицій включають такі категорії:

1. Державне фінансування. Воно спрямоване на підвищення інтелектуального потенціалу суспільства шляхом підтримки наукових розробок, патентів та ліцензій.
2. Приватне фінансування. Приватні інвестори вкладають капітал у патенти, ліцензії або інші права інтелектуальної власності з метою отримання контролю або користування ними.
3. Фінансування за рахунок спонсорських коштів, наданих різними організаціями чи фізичними особами [7, с. 39].

Процес оцінки інвестиційної діяльності підприємства можна подати у вигляді низки етапів:

1. Аналіз і прогнозування ключових макроекономічних індикаторів, що передбачає:

- дослідження динаміки та тенденцій розвитку інвестиційного ринку;
- оцінювання стану та стабільності інвестиційного клімату;
- визначення балансу зовнішньоторговельних операцій;
- обчислення показника валового національного наявного доходу (ВННД) як узагальнюючої характеристики економічного розвитку.

2. Оцінювання та прогнозування рівня інвестиційної привабливості регіонів. Регіональний інвестиційний клімат формується під впливом сукупності правових, економічних і соціальних чинників, які визначають умови здійснення інвестиційної діяльності. Під час формування комплексної оцінки доцільно враховувати:

- рівень управління на мікрорівні;
- рівень управління на регіональному рівні.

3. Оцінка та прогноз інвестиційної привабливості різних секторів економіки.

4. Аналіз інвестиційної привабливості окремих організацій, що передбачає:

- визначення поточного стану та перспектив розвитку;
- розробку заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості;
- залучення додаткових інвестицій;
- застосування комплексного підходу для максимізації ефекту від освоєння капіталу [10, с. 44].

5. Оцінка привабливості окремих проектів та сегментів ринку.

6. Розробка інвестиційної стратегії організації, яка включає:

- визначення цілей у рамках реалізації стратегії;
- оптимізацію структури інвестиційних ресурсів і механізмів їх розподілу;

- формування стратегії за пріоритетними напрямками діяльності.

7. Формування ефективного інвестиційного портфеля підприємства, що включає як реальні капітальні вкладення, так і фінансові та інноваційні інвестиції [40, с. 95].

8. Управління портфелем інвестицій, включаючи диверсифікацію та реінвестування капіталу.

Основними джерелами інформації для проведення фінансового аналізу підприємства є його річна бухгалтерська звітність. Річна бухгалтерська (фінансова) звітність включає баланс, звіт про фінансові результати та додатки до них.

На основі аналізу звітності визначаються ключові показники, що характеризують стабільність діяльності комерційної організації. Фінансовий аналіз використовується різними групами користувачів залежно від масштабів та цілей оцінки.

На сьогодні спостерігається певна активізація інвестиційної активності деяких категорій підприємств. Водночас слід зазначити низку ключових проблем, що перешкоджають розвитку інвестиційної діяльності компаній:

- інноваційна складова діяльності підприємств не демонструє значного зростання;
- у більшості секторів української економіки досі відсутнє конкурентне середовище;
- зберігається дисбаланс у структурі джерел фінансування інвестиційних ініціатив компаній.

Отже, можна констатувати, що на інвестиційну діяльність підприємств впливає комплекс різноманітних факторів, аналогічно до інших видів економічної активності.

1.3. Методи оцінки ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства наразі не має єдиної загальноприйнятої методики. Це зумовлено, насамперед, тим, що різні категорії інвесторів мають власні критерії визначення привабливості. Наприклад, для банків основним критерієм є платоспроможність підприємства, тоді як для венчурних інвесторів важливішим може бути потенціал зростання та інноваційність проєктів.

Серед існуючих методів оцінки інвестиційної привабливості компанії виділяють такі:

1. Метод дисконтованих грошових потоків (DCF). Цей підхід передбачає два основних способи оцінки привабливості фінансування інвестиційного проєкту: розрахунок чистої приведеної вартості (NPV) та внутрішньої норми рентабельності (IRR) [31, с. 93].

Чиста приведена вартість обчислюється за формулою 1.1:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t} - I_0, \quad (1.1)$$

де CF_t – величина чистого грошового потоку в період t ;

r – норма (ставка) дисконту, що відображає вартість капіталу та рівень ризику;

I_0 – обсяг початкових інвестиційних витрат, здійснених на початковому етапі реалізації проєкту.

Чиста приведена вартість (NPV) повинна мати позитивне значення.

Внутрішня норма рентабельності (IRR) визначає мінімально прийнятну ставку доходності, яку очікує інвестор, вкладаючи кошти в проєкт. Інакше кажучи, це така ставка дисконту, при якій чиста приведена вартість інвестиційного проєкту дорівнює нулю (формула 1.2) [42, с. 312].

$$I_0 + \frac{CF_1}{1+r} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \frac{CF_3}{(1+r)^3} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n} = 0. \quad (1.2)$$

Метод дисконтованих грошових потоків дає змогу оцінити справжню вартість підприємства та продемонструвати інвестору його потенціал. Для проведення розрахунків застосовується наступна формула [11, с. 107]:

$$PV = \frac{CF_1}{1+r} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \frac{CF_3}{(1+r)^3} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n} + \frac{FV}{(1+r)^n}, \quad (1.3)$$

де CF_i – грошовий потік у i -му році розрахункового періоду;

FV – реверсійна (залишкова) вартість активу, що відображає його оцінку у постпрогнозному періоді;

r – ставка дисконтування, яка використовується для приведення майбутніх доходів до теперішньої вартості;

n – загальна тривалість прогнозного періоду, виражена в кількості років.

У разі, коли середньозважена вартість капіталу є вищою за ставку дисконтування, реалізація проєкту вважається недоцільною; якщо ж ставка дисконтування перевищує середньозважену вартість капіталу, проєкт може бути визнаний економічно ефективним [27, с. 109].

2. Другий підхід до оцінки інвестиційної привабливості передбачає комплексний аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього впливу, перспективності, вигідності та прийнятного рівня ризику. Методичний підхід, розроблений Є. А. Якименком, передбачає реалізацію чотирьох послідовних етапів. На першому етапі здійснюється ідентифікація та відбір факторів впливу й показників інвестиційної привабливості із застосуванням методу Дельфі. Другий етап спрямований на визначення рівня рентабельності продукції на основі використання багатofакторної регресійної моделі. Третій етап включає комплексну оцінку зовнішніх і внутрішніх чинників інвестиційної привабливості підприємства, зокрема його фінансового стану, конкурентоспроможності продукції, рівня зношеності основних засобів, професійної підготовки персоналу та інвестиційного потенціалу. Завершальним етапом є формування практичних

рекомендацій, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості підприємства [29, с. 42].

3. Третій підхід ґрунтується на використанні семифакторної оціночної моделі, що призначена для поглибленого аналізу впливу показників фінансової стійкості на результативність використання активів підприємства. Аналітичний вираз зазначеної моделі подано нижче [33, с. 71].

$$R_a = \frac{NP}{N} * \frac{N}{WC} * \frac{WC}{SL} * \frac{SL}{DD} * \frac{DD}{CD} * \frac{CD}{BD} * \frac{BD}{NIC} = a * b * c * d * k * l * m, \quad (1.4)$$

де NP характеризує величину чистого прибутку підприємства;

N відображає обсяг доходу, отриманого від реалізації продукції;

WC означає сумарний розмір оборотних активів;

SL визначає обсяг поточних (короткострокових) зобов'язань;

DD представляє величину дебіторської заборгованості;

CD відображає суму кредиторської заборгованості;

BD характеризує залучений позиковий капітал;

NIC означає грошовий потік, сформований у результаті інвестиційної діяльності підприємства.

Факторний аналіз у межах цієї моделі здійснюється методом ланцюгової підстановки з використанням абсолютних різниць.

Рівень інвестиційної привабливості підприємства визначається через інтегральний індекс, який обчислюється як добуток індексів змін окремих факторів. Чим вища динаміка рентабельності активів компанії протягом тривалого періоду, тим більш привабливою вона є для потенційних інвесторів.

До оцінки інвестиційної привабливості підприємства також включають показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Зокрема, визначають коефіцієнт поточної ліквідності, який розраховується за формулою 1.5.

$$R_C = \frac{WC}{SL}, \quad (1.5)$$

де R_C – коефіцієнт поточної ліквідності підприємства.

Цей показник характеризує, наскільки оборотні активи покривають короткострокові зобов'язання підприємства. Рекомендоване значення знаходиться у діапазоні від 1,5 до 2.

2. Коефіцієнт автономії (формула 1.6) [28, с. 81]:

$$R_a = \frac{E}{BC}, \quad (1.6)$$

де E - власний капітал емітента;

BC - валюта балансу, що відображає загальну суму активів підприємства.

Мінімально допустиме значення коефіцієнта автономії становить 0,5.

3. Показник оборотності сукупних активів розраховується за формулою (1.7) [39, с. 630]:

$$O_{WC} = \frac{T}{(WC_{нг} + WC_{кг})/2}. \quad (1.7)$$

Цей коефіцієнт розглядається як один із ключових показників, що надає найповніше уявлення про ділову активність підприємства.

4. Показник рентабельності активів визначається за формулою (1.8) [44, с. 110]:

$$R_{NP} = \frac{NP}{(PV_{нг} + PV_{кг})/2}, \quad (1.8)$$

де NP - чистий прибуток;

$PV_{нг}$ - вартість майна компанії на початок року;

$PV_{кг}$ - вартість майна компанії на кінець року.

5. Метод Монте-Карло

Серед сучасних методів аналізу та оцінки ефективності інвестиційних проектів виділяють метод імітаційного моделювання Монте-Карло та підходи, засновані на теорії реальних опціонів [36, с. 37].

Імітаційне моделювання за методом Монте-Карло (Monte-Carlo Simulation) дозволяє створити математичну модель, що оцінює вплив невизначеності на прийняття інвестиційних рішень. Використовуючи відомі ймовірнісні розподіли змінних параметрів проекту та зв'язки між ними (кореляцію), можна отримати не лише очікуване значення прибутковості проекту, а й його розподіл [17, с. 281].

Розроблена модель, залежно від вхідних факторів, дає змогу виконувати розрахунки показників ефективності проекту. При застосуванні стандартного підходу до оцінки ефективності використовують три варіанти набору вхідних показників: песимістичний, найбільш імовірний та оптимістичний. Для кожного варіанту визначають відповідні показники ефективності. Песимістичний варіант передбачає максимально несприятливі умови для всіх факторів, що впливають на результат проекту. Оптимістичний варіант - навпаки, характеризується найсприятливішими умовами. Найбільш імовірний варіант формується на основі середніх значень факторів, а ймовірність його реалізації або не оцінюється, або визначається експертним шляхом [30, с. 172].

Використання методу Монте-Карло у оцінці прибутковості інвестиційного проекту відрізняється від стандартного підходу тим, що кожен фактор задається не одним конкретним значенням, а цілим діапазоном - розподілом ймовірностей. Це дозволяє розраховувати ймовірності різних значень показників ефективності та забезпечує більш реалістичне відображення невизначеності в процесі аналізу.

Під час комп'ютерного моделювання значення кожної вхідної змінної вибираються випадковим чином відповідно до заданих розподілів ймовірності. Кожна окрема вибірка називається ітерацією, а отриманий результат фіксується. Процедура повторюється сотні або тисячі разів, після чого формується розподіл ймовірностей можливих наслідків.

6. Концепція реальних опціонів

Останнім часом набули поширення методи оцінки ефективності інвестиційних проектів, що базуються на концепції реальних опціонів. Це зумовлено тим, що традиційні підходи, засновані на чистому дисконтованому доході (NPV), не завжди дозволяють адекватно оцінити ефект від реалізації проекту і часто недооцінюють його вартість, оскільки ігнорують можливості управління проектом у процесі його здійснення. Відповідно, використання концепцій, заснованих на NPV, може призвести до прийняття неефективних управлінських рішень. Концепція реальних опціонів дозволяє подолати ці обмеження [22, с. 129].

Головна особливість підходу реальних опціонів у порівнянні з концепцією чистого дисконтованого доходу полягає у фокусі на джерелах невизначеності та плануванні проектів таким чином, щоб забезпечити максимальну гнучкість при їх реалізації. Гнучкість управління дає змогу менеджерам під час реалізації проекту приймати рішення, які можуть змінити подальший хід його виконання. Зокрема, менеджер може: зменшувати негативний вплив несприятливих факторів; підсилювати ефект від позитивних обставин; коригувати інвестиційну чи фінансову стратегію компанії залежно від ринкових умов; мінімізувати ризики проекту; оперативно змінювати структуру та вартість капіталу, використовуючи нові джерела фінансування; знаходити вигідніших контрагентів; впливати на величину грошового потоку [23, с. 142].

Будь-яка інвестиційна можливість розглядається як фінансовий опціон, що надає право, але не зобов'язання, купити (call-опціон) або продати (put-опціон) актив за визначеною ціною у визначений період часу. На цій концепції ґрунтується оцінка інвестиційних проектів методом реальних опціонів. Таким чином, компанія отримує право, але не зобов'язання, створювати або придбавати реальні активи (заводи, обладнання, запаси тощо) у певний період часу та, завдяки додатковим управлінським можливостям у умовах невизначеності, підвищувати вартість проекту.

Розглянемо основні види реальних опціонів:

- Опціон на відмову від проекту - надає право закрити або продати проект. Якщо через певний період результати проекту не відповідають очікуванням, керівництво може оцінити ліквідаційну вартість. Опціон на відмову буде реалізований, якщо ліквідаційна вартість перевищує поточну вартість активів [35, с. 99].

- Опціон зростання застосовується, коли початкові інвестиції є основою для подальшого розвитку. Такі проекти часто входять до ланцюга взаємопов'язаних проектів і можуть мати від'ємний чистий дисконтований дохід у розрізі окремого проекту.

Наприклад, фармацевтичні компанії інвестують у науково-дослідні підрозділи, які на початковому етапі генерують збитки, але створюють потенціал для нових лікарських препаратів, що підвищить прибуток компанії в майбутньому [38, с. 268].

- Опціон зміни масштабу дозволяє змінювати обсяг виробництва у процесі реалізації проекту. Опціон на розширення забезпечує можливість задовольнити збільшений попит у періоди сприятливої ринкової кон'юнктури, тоді як опціон на скорочення дає змогу зменшити обсяг виробництва та витрати порівняно з проектом без такої гнучкості.

Такий опціон характерний для циклічно розвиваючихся галузей, де періоди зростання ринку чергуються з фазами спаду.

Яскравим прикладом є виноробна промисловість, де в роки з низьким врожаєм виникає необхідність тимчасового заморожування невикористаних потужностей [47, с. 256].

- Опціон на вибір часу реалізації проекту дозволяє відкласти прийняття рішення щодо початку основних інвестиційних етапів. Менеджер отримує право обрати оптимальний момент у майбутньому для старту інвестицій. Такий опціон виникає часто, оскільки спочатку збитковий проект у майбутньому може стати прибутковим і ефективним у результаті зміни ключових факторів.

Найбільшу цінність він має для ініціатора, який володіє ексклюзивним правом на інвестування у конкретний проект, і меншу - за умов вільного доступу до інвестування [50, с. 129].

- Опціон на перемикання дає можливість адаптувати проект під поточну ринкову кон'юнктуру, змінюючи типи ресурсів, вид продукції або ринки збуту.

Такий опціон дозволяє швидко реагувати на зміни ринкової ситуації. Однак він можливий не для всіх проектів: наприклад, використання спеціалізованого обладнання ускладнює переналаштування на виробництво іншої продукції [25, с. 74].

Усі розглянуті методи мають як переваги, так і недоліки. Основні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства базуються на різних показниках, що відображають динаміку розвитку, фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність компанії.

Більшість методик спираються на індикатори, які найкраще характеризують інвестиційну привабливість підприємства, проте їх результати можуть залежати від суб'єктивної оцінки та потребують порівняння кількох компаній.

Практичне застосування цих методів потребує формування інтегрованого підходу, що поєднує різні методики, враховує як кількісні, так і якісні показники, аналізує фактори, що впливають на інвестиційну привабливість у конкретному випадку, з урахуванням специфіки галузі [8, с. 113].

Таким чином, методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства різноманітні, кожен з них має переваги та обмеження. На сьогодні не існує єдиного комплексного підходу, який би дозволяв інвесторам об'єктивно обирати напрями, галузі та проекти для розміщення капіталу. Існуючі методики мають певні недоліки та можуть спотворювати результати оцінки.

Комплексний підхід та метод, що базується на аналізі факторів внутрішнього та зовнішнього впливу, дозволяють врахувати ті фактори, які

залишаються поза увагою перших двох методик. Водночас існує ризик, що результати таких оцінок можуть носити суб'єктивний характер. Тому доцільно поєднувати традиційні методи оцінки інвестиційних проектів із сучасними підходами, такими як метод Монте-Карло та оцінка реальних опціонів.

Висновки до розділу 1

1. Інвестиції є більш широкою економічною категорією, що охоплює, крім вкладень у відтворення основних фондів, також інвестиції в оборотні та фінансові активи, а також окремі види нематеріальних активів. У економічній системі тимчасово вільні грошові ресурси (заощадження) можуть належати різним суб'єктам — фізичним та юридичним особам, державі, регіональним структурам або муніципальним утворенням. Саме ці суб'єкти здійснюють процес інвестування, виступаючи як інвестори. Об'єктом інвестування є активи або інструменти, у які або за допомогою яких здійснюються вкладення. Головна мета інвестування полягає у визначенні оптимального способу вкладення коштів, що забезпечує необхідний рівень прибутковості при мінімальному ризику.

2. До ключових характеристик інвестицій відносяться:

- спрямованість вкладень на досягнення конкретної мети;
- очікувана прибутковість;
- встановлений термін інвестування;
- можливість отримання пасивного доходу;
- наявність ризику при вкладенні коштів.

3. Інвестиційна діяльність підприємства визначається як практична реалізація вкладення інвестиційного капіталу в об'єкти господарської діяльності з метою отримання інвестиційного доходу або іншого економічного ефекту у майбутньому.

4. Управління інвестиційною діяльністю в організації є комплексним процесом, що потребує застосування спеціальних знань та навичок для досягнення ефективності та отримання прибутку.

5. Оцінка управління інвестиційною діяльністю підприємства проводиться у кілька послідовних етапів:

- I. Аналіз та прогнозування макроекономічних показників;
- II. Визначення та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів;

III. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості окремих галузей економіки;

IV. Аналіз інвестиційної привабливості конкретних організацій;

V. Оцінка привабливості окремих проектів та ринкових сегментів;

VI. Розробка інвестиційної стратегії підприємства;

VII. Формування ефективного інвестиційного портфеля, що включає реальні капітальні вкладення, фінансові та інноваційні інвестиції;

VIII. Управління інвестиційним портфелем із застосуванням диверсифікації та реінвестування капіталу.

6. Методи оцінки управління інвестиційною діяльністю підприємства включають:

- метод дисконтованих грошових потоків;
- оцінку інвестиційної діяльності з урахуванням комплексу внутрішніх та зовнішніх факторів, перспективності, вигідності та прийнятного рівня ризикованості інвестицій;
- семифакторну модель оцінки;
- аналіз показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- метод Монте-Карло;
- концепцію реальних опціонів.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «РАКУРС»

2.1 Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «РАКУРС»

Товариство з обмеженою відповідальністю «РАКУРС» було зареєстроване 25 грудня 1996 року за адресою: м. Київ, вул. Поліська, буд. 34. Головним напрямом діяльності підприємства є виробництво дерев'яних будівельних конструкцій та столярних виробів. До додаткових видів діяльності відносяться:

- виготовлення меблів для офісних приміщень та торгових підприємств;
- виробництво кухонних меблів;
- виготовлення інших видів меблів;
- виробництво інших виробів, що не входять до окремих категорій;
- столярні та теслярські роботи;
- діяльність агентів, що спеціалізуються на оптовій торгівлі товарами, не віднесеними до інших груп;
- оптова торгівля побутовими меблями;
- оптова торгівля плетеними виробами, виробами з пробки, бондарськими та іншими побутовими дерев'яними виробами;
- роздрібна торгівля іншою продукцією в неспеціалізованих магазинах;
- роздрібна торгівля меблями в спеціалізованих магазинах.

Компанія спеціалізується на виробництві міжкімнатних дверей, випускаючи понад 60 000 полотен щорічно. Філіальна мережа підприємства охоплює шість міст. Організаційна структура підприємства представлена на рисунку 2.1. Як видно з рисунку 1.2, на підприємстві застосовується лінійно-функціональна організаційна структура. В умовах такої структури

управлінські впливи поділяються на лінійні, обов'язкові для виконання, та функціональні, які носять рекомендаційний характер.

Рис. 2.1. Структура організації ТОВ «РАКУРС»

Основними нормативними документами та правилами, що застосовуються бухгалтерським відділом підприємства, є положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». У роботі бухгалтерії також враховується низка додаткових нормативно-правових актів, які визначають порядок ведення обліку відповідно до цього закону.

Аналіз динаміки та структури показників звіту про фінансові результати наведено в таблиці 2.1.

Аналіз даних таблиці 2.1 показує, що виручка підприємства протягом досліджуваного періоду демонструє різні тенденції. У 2023 році виручка склала 8546 тис. грн, у 2024 році зросла до 10 613 тис. грн, а в 2025 році

знизилася до 8492 тис. грн. Отже, за період 2023–2025 рр. спостерігається незначне зменшення виручки на 0,6%.

Таблиця 2.1

Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів ТОВ «РАКУРС»
у 2023-2025 рр., тис. грн.

Найменування показника	2023	2024	2025	Зміни 2025 р. до 2023 р.	
				тис. грн.	%
Виручка	8546	10613	8492	-54	99,4
Собівартість продажів	6324	7621	3633	-2691	57,4
Валовий прибуток (збиток)	2232	2992	4859	2627	217,7
Управлінські витрати	1766	2649	3219	1453	182,3
Прибуток (збиток) від продажів	466	343	1640	1174	351,9
Відсотки до отримання	0	17	8	8	-
Інші доходи	61	110	254	193	416,4
Інші витрати	37	196	64	27	173,0
Прибуток (збиток) до оподаткування	368	165	1838	1470	499,5
Поточний податок на прибуток	74	68	84	10	113,5
Зміна відстрочених податкових зобов'язань	0	0	288	288	-
Чистий прибуток (збиток)	294	189	1746	1452	593,9

Джерело: [56]

Показник собівартості продажів також відображає загальну тенденцію до зниження: у 2023 році він становив 6324 тис. грн, у 2024 році зріс до 7621 тис. грн, а в 2025 році знизився до 3633 тис. грн, що майже вдвічі менше, ніж на початку періоду. При цьому темп зростання собівартості поступається темпу зміни виручки, що сприяє збільшенню валового прибутку підприємства.

Чистий прибуток ТОВ «РАКУРС» у 2023 році склав 294 тис. грн; у 2024 році він зменшився до 189 тис. грн, а в 2025 році зріс до 1746 тис. грн. Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства здійснюється через розрахунок і порівняльну оцінку коефіцієнтів рентабельності з урахуванням показників попередніх періодів, планових значень, даних діяльності аналогічних компаній та середньогалузевих норм.

Основними методами аналізу виступають горизонтальний та вертикальний аналіз бухгалтерського балансу. Горизонтальний аналіз дозволяє порівнювати кожен статтю звітності з попереднім періодом у абсолютних і відносних показниках для визначення змін у структурі активів і пасивів.

Вертикальний аналіз балансу ТОВ «РАКУРС» за 2023–2025 роки представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Порівняльний аналіз балансу
ТОВ «РАКУРС» у 2023–2025 рр., тис. грн.

Найменування показника	2023	2024	2025	Питома вага, %		
				2023	2024	2025
АКТИВ						
I Необоротні активи						
Оснoвні засоби	435	361	1038	14,4	8,0	8,6
Разом за розділом I	435	361	1038	14,4	8,0	8,6
II Оборотні активи						
Запаси	33	77	51	1,1	1,7	0,4
Дебіторська заборгованість	2242	3940	4995	74,2	87,2	41,6
Фінансові вкладення	201	121	1736	6,7	2,7	14,5
Грошові кошти та грошові еквіваленти	100	100	100	3,3	2,2	0,8
Інші оборотні активи	9	10	4089	0,3	0,2	34,0
Разом за розділом II	2585	4158	10971	85,6	92,0	91,4
БАЛАНС	3020	4519	12009	100,0	100,0	100,0
ПАСИВ						
III Власний капітал						
Статутний капітал	1010	1010	1010	33,4	22,4	8,4
Нерозподілений прибуток	112	-306	1160	3,7	-6,8	9,7
Разом за розділом III	1122	704	2170	37,2	15,6	18,1
IV Довгострокові пасиви				0,0	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	288	-	-	2,4
Разом за розділом IV	-	-	288	-	-	2,4
V Короткострокові зобов'язання						
Кредиторська заборгованість	1898	3815	9551	62,8	84,4	79,5
Разом за розділом V	1898	3815	9551	62,8	84,4	79,5
БАЛАНС	3020	4519	12009	100,0	100,0	100,0

Джерело: [56]

Наочно склад і структуру активів підприємства представимо на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Склад і структура активів ТОВ «РАКУРС», тис. грн

Наочно склад і структуру пасивів підприємства представимо на рис. 2.3.

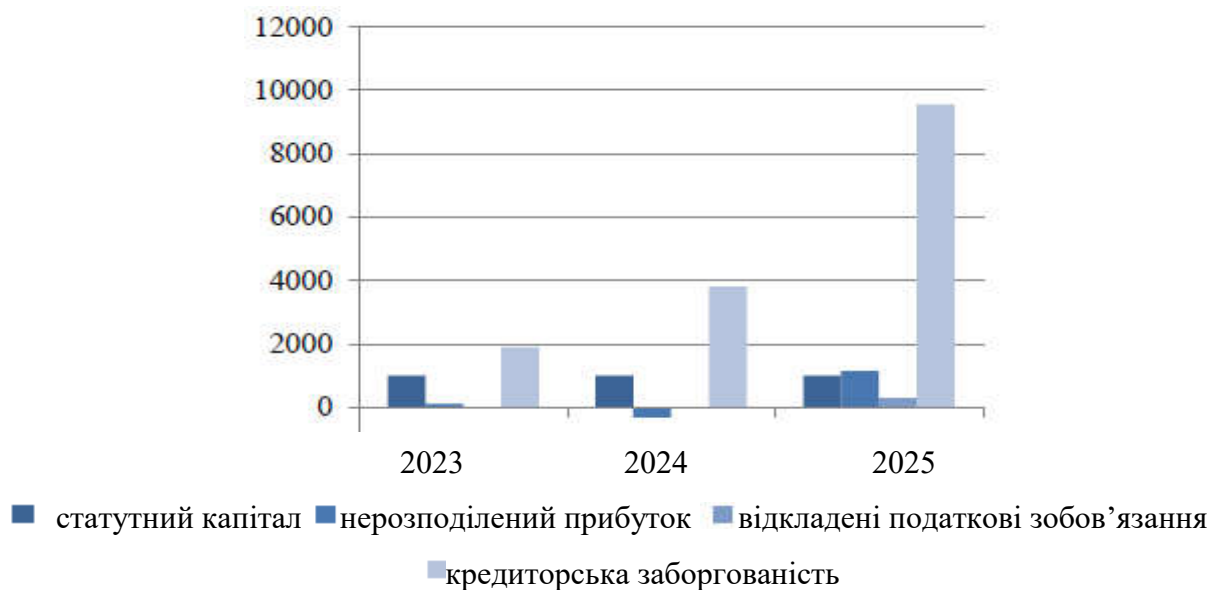

Рис. 2.3. Склад і структура пасивів ТОВ «РАКУРС», тис. грн.

На основі проведеного вертикального аналізу можна зробити такі висновки. У структурі активів підприємства переважають оборотні активи: їх частка становила 85,6% у 2023 році, 92,0% у 2024 році та 91,4% у 2025 році, що свідчить про орієнтацію діяльності компанії на виробничі процеси. Серед оборотних активів домінує дебіторська заборгованість, що розглядається як негативний чинник, оскільки означає виведення частини коштів з обігу для надання кредитів контрагентам. Водночас позитивним аспектом є значне

скорочення частки дебіторської заборгованості — з 87,2% у 2024 році до 41,6% у 2025 році. Структура капіталу підприємства включає власні та позикові кошти, при цьому більшість фінансування забезпечується за рахунок позикового капіталу. У 2025 році частка власного капіталу становила 18,1%, довгострокові активи - 2,4%, а короткострокові зобов'язання досягли 79,5%. Також слід звернути увагу на значну частку пасивів, представлену кредиторською заборгованістю, розмір якої на кінець 2025 року склав 9551 тис. грн. Горизонтальні зміни балансу ТОВ «РАКУРС» за період 2023–2025 рр. відображено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «РАКУРС»
у 2023-2025 рр., тис. грн.

Найменування показника	Абсолютне значення, тис. грн.			Відносне значення, %		
	20242023	20252024	20252023	20242023	20252024	20252023
АКТИВ						
I Необоротні активи						
Основні засоби	-74	677	603	83,0	287,5	238,6
Разом за розділом I	-74	677	603	83,0	287,5	238,6
II Оборотні активи						
Запаси	44	-26	18	233,3	66,2	154,5
Дебіторська заборгованість	1698	1055	2753	175,7	126,8	222,8
Фінансові вкладення	-80	1615	1535	60,2	1434,7	863,7
Грошові кошти та грошові еквіваленти	0	0	0	100,0	100,0	100,0
Інші оборотні активи	1	4079	4080	111,1	40890,0	45433,3
Разом за розділом II	1573	6813	8386	160,9	263,9	424,4
БАЛАНС	1499	7490	8989	149,6	265,7	397,6
ПАСИВ						
III Власний капітал						
Статутний капітал	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-418	1466	1048	-273,2	-379,1	1035,7
Разом за розділом III	-418	1466	1048	62,7	308,2	193,4
V Короткострокові зобов'язання						
Кредиторська заборгованість	1917	5736	7653	201,0	250,4	503,2
Разом за розділом V	1917	5736	7653	201,0	250,4	503,2
БАЛАНС	1499	7490	8989	149,6	265,7	397,6

За результатами горизонтального аналізу балансу підприємства можна зробити такі висновки. У 2025 році порівняно з 2023 роком загальна сума активів істотно збільшилася - за два роки приріст склав 8989 тис. грн, що відповідає зростанню на 238,6%. Основними факторами цього зростання стали збільшення необоротних активів на 603 тис. грн та приріст оборотних активів на 8386 тис. грн. Найбільший приріст спостерігається у категорії «Інші необоротні активи», яка зросла більш ніж у 25 тис. разів. Крім того, значно зросли грошові кошти на розрахункових рахунках підприємства.

Також слід відзначити помітні зміни у структурі пасивів. За досліджуваний період власний капітал збільшився на 1048 тис. грн, що відповідає зростанню на 193,4%, тоді як кредиторська заборгованість зросла більш ніж у п'ять разів, показавши приріст на 7653 тис. грн.

Наступним кроком є аналіз показників рентабельності підприємства. Загальним критерієм оцінки ефективності діяльності компанії виступає рівень рентабельності. У 2025 році цей показник досяг 20,6%, що свідчить про суттєве зростання порівняно з 2024 роком, коли рентабельність становила лише 1,8%. Таке збільшення пояснюється зростанням чистого прибутку, що дозволяє стверджувати про високу прибутковість діяльності підприємства у 2025 році [49, с. 162].

Аналіз рентабельності продажів демонструє істотне підвищення цього показника у 2025 році порівняно з попереднім роком. Якщо у 2024 році рентабельність продажів становила 28,19%, то у 2025 році вона досягла 7,2%. Рентабельність основних засобів за період дослідження зросла майже в 11 разів — з 5,9% у 2023 році до 168,2% у 2025 році. Також спостерігається значне підвищення рентабельності власного капіталу — з 5,9% до 80,5%, що свідчить про ефективніше використання ресурсів підприємства для отримання виручки та чистого прибутку.

Для оцінки ліквідності балансу активи підприємства групуються за швидкістю перетворення на грошові кошти — від найбільш до найменш ліквідних, а пасиви класифікуються за термінами їх погашення. Загальна

сума високоліквідних і швидко реалізованих активів перевищує обсяг найбільш термінових та короткострокових зобов'язань, що свідчить про достатню ліквідність балансу. Проте у 2025 році ця пропорція була порушена, що оцінюється як негативний фактор і вказує на обмежену здатність підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок високоліквідних активів. У цілому, аналіз показав, що баланс підприємства є відносно ліквідним.

Таким чином, на основі проведеного аналізу та оцінки фінансових результатів можна дійти висновку, що ТОВ «РАКУРС» має фінансову стійкість і не демонструє ознак банкрутства. Водночас значна частина фінансування здійснюється за рахунок позикових коштів, що розглядається як негативний аспект. Крім того, підприємство має високий рівень дебіторської заборгованості, що свідчить про недостатню роботу з контрагентами. У 2024 та 2025 роках дебіторська заборгованість становила значну частину активів, що також оцінюється негативно.

2.2. Аналіз інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС»

Успішна реалізація будь-якого проекту значною мірою залежить від достатнього фінансування та грамотно сформованої інвестиційної стратегії підприємства. Інвестиційна діяльність передбачає вкладення коштів і виконання практичних заходів, спрямованих на отримання прибутку або досягнення іншого корисного результату.

Основною метою таких інвестицій є підвищення як кількісних, так і якісних показників функціонування компанії. Ключовим критерієм оцінки ефективності інвестиційного проекту виступає рентабельність, яка визначається співвідношенням прибутку до витрат.

Необхідність оцінки ефективності проекту зумовлена обмеженістю наявних ресурсів, у тому числі фінансових. Ідеальним варіантом є досягнення максимального результату при мінімальних вкладеннях [12, с. 134].

Удосконалення інвестиційної діяльності підприємства передбачає реалізацію проектів у найкоротші терміни та мінімізацію інвестиційних ризиків [34, с. 113].

У рамках будь-якого інвестиційного проекту можна виділити три основні категорії учасників:

- інвестор, який вкладає кошти для їх збільшення;
- компанія, що безпосередньо реалізує проект; а також держава.

Підприємства прагнуть до максимізації прибутку та підвищення ринкової вартості. Розширення діяльності підприємств у довгостроковій перспективі сприяє економічному зростанню країни.

Таким чином, всі учасники інвестиційної діяльності отримують певний корисний ефект - від прибутку для інвестора до соціально-економічного впливу на державу.

Формування інвестицій відбувається за рахунок поєднання власних і залучених джерел фінансування. До власних ресурсів належать статутний і

додатковий капітал, а також резервні фонди, які створюються шляхом відрахувань від прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства.

Залучені джерела включають позикові кошти, державні гранти, а також фінансування від приватних інвесторів і інвестиційних компаній [13, с. 44]. Власний капітал є найоптимальнішим варіантом фінансування, оскільки підприємство не несе фінансових зобов'язань перед третіми сторонами.

Проте власних коштів зазвичай недостатньо, тому підприємство змушене залучати банківські кредити.

При цьому банки, особливо щодо великих позик, надають фінансування лише за умови впевненості в успішності реалізації інвестиційного проекту.

У подальшому буде виконано аналіз складу, структури та динаміки грошових потоків ТОВ «РАКУРС» за результатами поточної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Динаміка грошових потоків за трьома видами діяльності у 2023–2025 роках наведена в таблиці 2.4.

Сальдо грошових потоків у 2025 році склало 11 564 тис. грн, що на 8357 тис. грн перевищує показник 2023 року.

Позитивне зростання обумовлене збільшенням сальдо грошових потоків від поточної діяльності на 2102 тис. грн, від інвестиційної діяльності - на 6095 тис. грн, а також від фінансових операцій - на 160 тис. грн.

Інвестиційна політика підприємства, спрямована на розширення виробництва, збільшення доходів та підвищення конкурентоспроможності, є ефективною та забезпечує стабільність функціонування та розвиток [3, с. 103].

Однак слід враховувати, що при оцінці ефективності інвестиційних проектів усі грошові потоки є прогнозними.

Ці показники доцільно відносити до майбутніх періодів. Особливу увагу слід приділяти впливу різноманітних економічних факторів, що перебувають поза контролем інвесторів.

Крім того, слід враховувати й неекономічні фактори, зокрема соціальні, політичні, природні та інші умови. Висока складність оцінки таких чинників призводить до невизначеності прогнозованих результатів.

Таблиця 2.4

Динаміка грошових потоків ТОВ «РАКУРС» у 2023-2025 рр. за трьома видами діяльності, тис. грн.

Найменування показника	Значення показника		Зміна показника в 2023-2024 рр.	Значення показника	Зміна показника в 2023-2025 рр.
	2023	2024		2025	
1	2	3	4	5	6
Надходження від поточної діяльності	12294	13163	869	10998	-1296
Платежі за поточною діяльністю	8737	9083	346	5339	-3398
Сальдо грошових потоків від поточної діяльності	3557	4080	523	5659	2102
Надходження від інвестиційної діяльності	1349	8883	7534	7140	5791
Платежі за інвестиційною діяльністю	1964	1876	-88	1660	-304
Сальдо грошових потоків від інвестиційної діяльності	-615	7007	7622	5480	6095
Надходження від фінансових операцій	3676	5409	1733	1731	-1945
Платежі за фінансовою діяльністю	3411	6637	3226	1306	-2105
Сальдо грошових потоків від фінансових операцій	265	-1228	-1493	425	160
Сальдо грошових потоків у звітному періоді	3207	9859	6652	11564	8357

Джерело: [56]

Структуру грошових потоків за інвестиційною діяльністю представимо на рисунку 2.4.

Таким чином, у 2023 році інвестиційна діяльність підприємства була збитковою. У 2024 році вона принесла позитивний фінансовий результат у розмірі 7007 тис. грн, а в 2025 році - 5480 тис. грн.

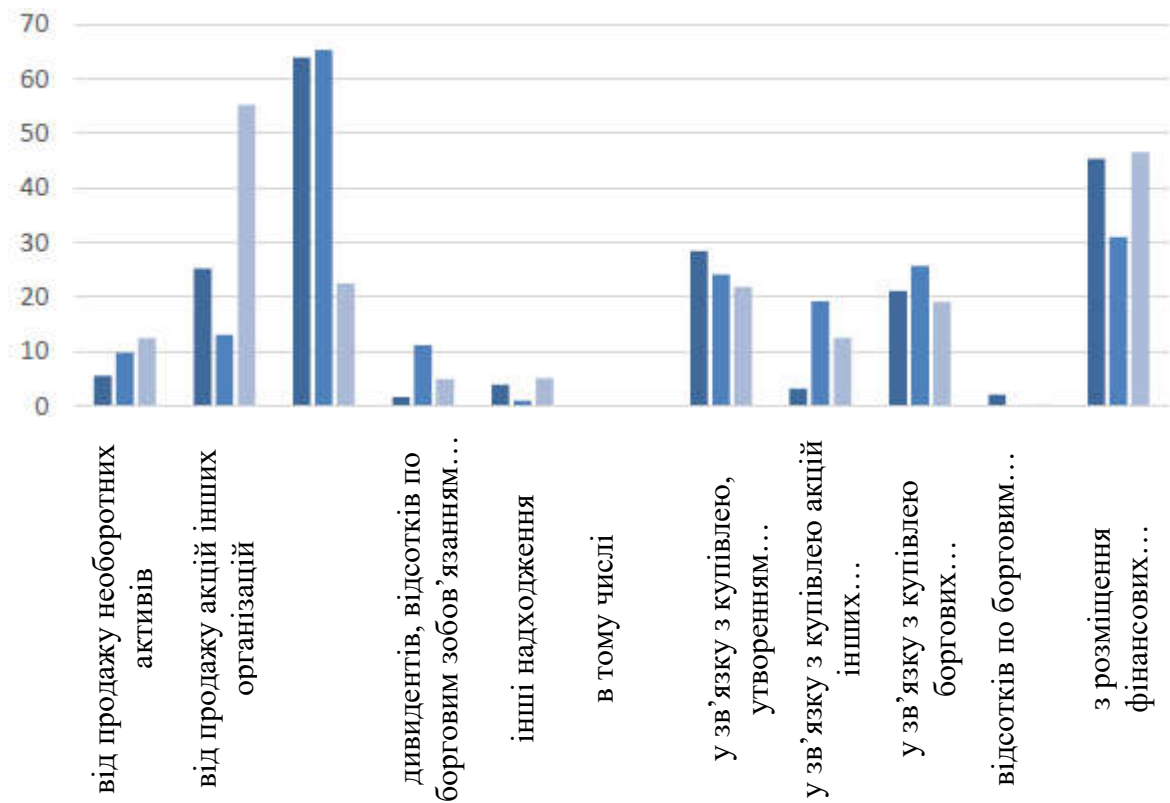

Рис. 2.4. Структура грошових потоків за інвестиційною діяльністю
ТОВ «РАКУРС» у 2023-2025 рр., %

Аналіз структури надходжень від інвестиційної діяльності за 2025 рік показав, що основну частку складала кошти від продажу акцій інших компаній - 55,1%, тоді як у структурі витрат провідне місце займали кошти, спрямовані на розміщення фінансових вкладень, які становили 46,5%.

2.3. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів, що реалізуються на підприємстві

Загальна сума фінансування ТОВ «РАКУРС» у 2023 році склала 13 632 тис. грн. Доходи від основної діяльності становили 63,1% усіх надходжень, надходження від інвестиційної діяльності - 9,9%, а доходи від фінансових операцій - 27,0%. У 2024 році обсяг фінансування зріс до 25 015 тис. грн: частка доходів від основної діяльності знизилася до 42,9%, доходів від фінансових операцій - до 21,6%, тоді як доходи від інвестиційної діяльності становили 35,5% загальної суми надходжень.

У 2025 році грошові потоки підприємства склали 17 617 тис. грн, з яких 49,6% припадало на доходи від основної діяльності, 40,5% - на інвестиційні надходження, а решта 9,8% - на доходи від фінансових операцій. Таким чином, незважаючи на зростання частки інвестиційних надходжень, головним джерелом фінансування діяльності підприємства залишається поточна діяльність.

На рисунку 2.5 детально представлена динаміка надходжень від інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС».

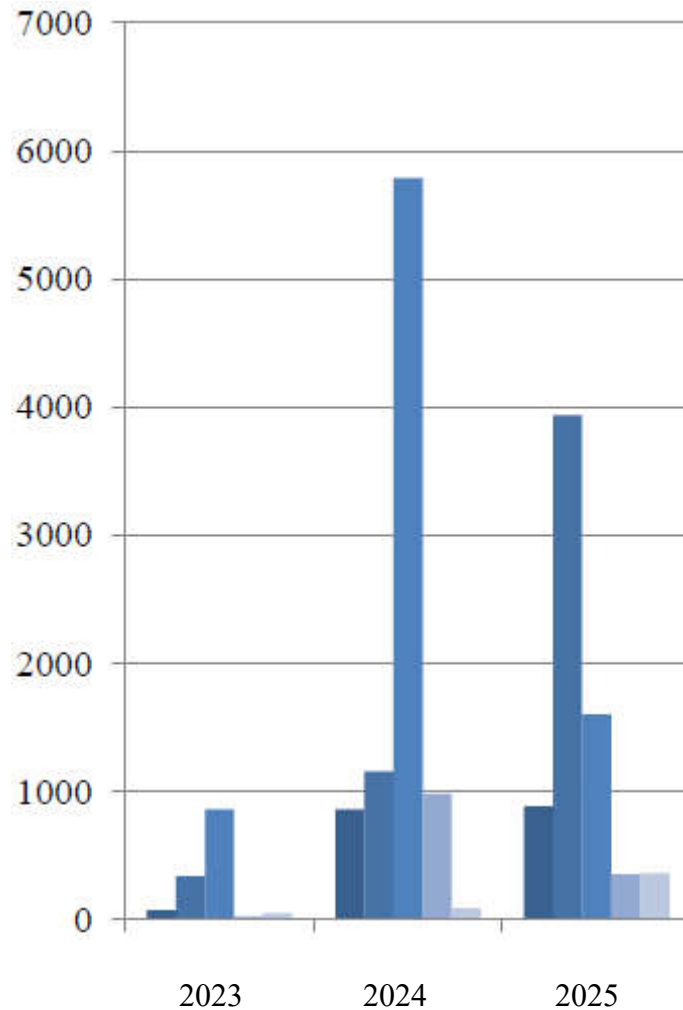
Як показано на рисунку 2.5, у ТОВ «РАКУРС» не спостерігається одного домінуючого джерела надходжень від інвестиційної діяльності. У 2023 році переважав показник повернення наданих позик, який значно зріс у 2024 році. Проте у 2025 році цей вид доходів від інвестиційної діяльності суттєво зменшився, і домінуюче значення почав мати показник продажу акцій інших організацій.

Далі на рисунку 2.6 представлено динаміку змін витрат у рамках інвестиційної діяльності підприємства.

Згідно з даними рисунка 2.6, основними напрямками вкладення коштів у ТОВ «РАКУРС» в рамках інвестиційної діяльності є:

- фінансові інвестиції;
- придбання необоротних активів;

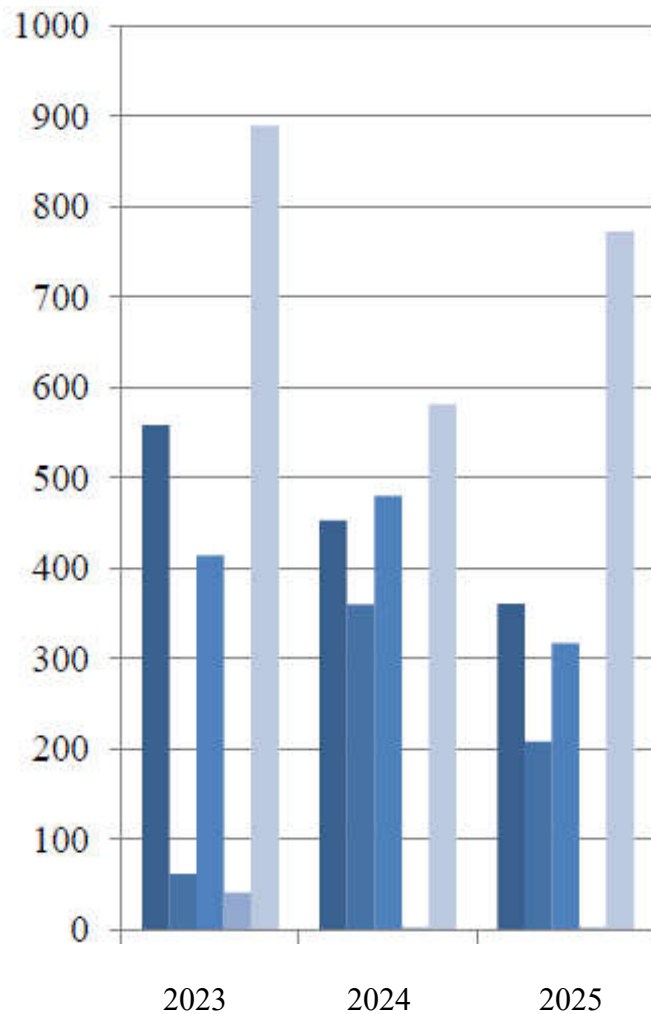
- їх створення;
- модернізація;
- реконструкція;
- підготовка до експлуатації необоротних активів.

■ продаж необоротних активів ■ продаж акцій інших організацій ■ повернення наданих позик, продаж боргових цінних паперів (прав вимоги грошових коштів та іншим особам)
 ■ дивіденди, відсотки за борговими фінансовими вкладеннями та аналогічні надходження від участі в капіталі інших організацій ■ інші надходження

Рис. 2.5. Динаміка надходжень від інвестиційної діяльності
 ТОВ «РАКУРС» у період з 2023 по 2025 роки, тис. грн.

Найменше коштів спрямовується на придбання акцій інших організацій, що свідчить про обмежену активність у цьому сегменті.

■ придбання, створення, модернізація, реконструкція та підготовка до використання необоротних активів ■ придбання акцій інших організацій (часток участі) ■ придбання боргових цінних паперів (прав вимоги грошових коштів до інших осіб), надання позик іншим особам ■ відсотки за борговими зобов'язаннями, що включаються до вартості інвестиційного активу ■ розміщення фінансових вкладень (депозити від 3 місяців)

Рис. 2.6. Динаміка витрат за інвестиційною діяльністю
ТОВ «РАКУРС» у період з 2023 по 2025 роки, тис. грн.

Для оцінки інвестиційного потенціалу ТОВ «РАКУРС» доцільно провести аналіз інвестиційної діяльності підприємства за попередній період, який представлено в таблиці 2.5.

Згідно з даними таблиці 2.9, у 2025 році обсяг інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС» збільшився на 6095 тис. грн, що відповідає росту на 891,1% у порівнянні з 2023 роком. Проте порівняно з 2024 роком спостерігається зниження інвестиційної активності на 1527 тис. грн, або на 21,8%.

Динаміка обсягу інвестиційної діяльності
ТОВ «РАКУРС» у 2023-2025 рр.

Найменування показника	2023	2024	2025	Зміна 2025 р. до 2023 р.	
				ТИС. ГРН.	%
Обсяг інвестиційної діяльності, тис. грн.	-615	7007	5480	6095	891,1
Основні засоби, тис. грн.	435	361	1038	603	238,6
Власний капітал, тис. грн.	1122	704	2170	1048	193,4
Виручка, тис. грн.	9856	10613	8492	-1364	86,2

Джерело: [56]

Це зменшення пов'язане з придбанням основних засобів на суму 603 тис. грн та одночасним приростом власного капіталу на 1048 тис. грн. Крім того, обсяг інвестиційної діяльності скоротився через зменшення реалізації продукції на 1364 тис. грн, що становить 13,8%.

На основі цього можна зробити висновок, що ефективність інвестиційної діяльності підприємства на ринку виробництва дверей у 2025 році знизилася.

На основі оцінки рентабельності інвестиційної діяльності можна зробити наступні висновки. У 2023 році спостерігався відтік коштів за інвестиційною діяльністю, що призвело до її збитковості. У 2024 році ТОВ «РАКУРС» отримало позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності, а рентабельність цього виду діяльності склала 2,4%. У 2025 році показник рентабельності інвестиційної діяльності значно зріс і досяг 33,5%.

Подібна тенденція спостерігалася й для рентабельності активів, операційних активів та власного капіталу: після зниження у 2024 році ці показники у 2025 році істотно зросли порівняно з 2023 роком. Коефіцієнт оборотності інвестиційної діяльності у 2024 і 2025 роках становив 1,5, що

свідчить про здатність обсягу інвестиційної діяльності здійснити 1,5 обороту протягом року для отримання виручки.

Коефіцієнти платоспроможності характеризують здатність підприємства у визначений період погасити наявні зобов'язання. Коефіцієнти платоспроможності ТОВ «РАКУРС» не відповідають нормативним вимогам. Як на початок, так і на кінець досліджуваного періоду підприємство не здатне забезпечити виплати грошових коштів за рахунок наявного залишку та поточних надходжень, що обмежує підвищення рівня платоспроможності. Коефіцієнт абсолютної ліквідності значно нижчий за нормативне значення, так само як коефіцієнти проміжного покриття та поточної ліквідності, що вказує на нездатність підприємства швидко покрити свої зобов'язання ліквідними активами.

Одночасно спостерігається зниження коефіцієнта маневреності функціонуючого капіталу, що розглядається як позитивна тенденція. Частка оборотних коштів на кінець року перевищує нормативний рівень на 0,5 пункту. Позитивним моментом є високий коефіцієнт забезпеченості власними коштами, який свідчить про те, що фінансування діяльності підприємства здійснюється переважно за рахунок власних ресурсів.

Водночас загальні показники свідчать про нестачу грошових коштів для покриття поточних зобов'язань, а рівень платоспроможності підприємства залишається невисоким. Підприємство демонструє недостатню прибутковість, хоча окремі фінансові показники відповідають рекомендованим нормам.

Таким чином, на сучасному етапі діяльність підприємств у сфері інвестицій характеризується низкою недоліків: дефіцитом інвестиційних ресурсів, низькою інвестиційною активністю, обмеженою привабливістю більшості підприємств для інвесторів, а також недостатньою інвестиційною привабливістю багатьох регіонів України як для внутрішніх, так і для зовнішніх інвесторів.

Ключовою характеристикою будь-якої інвестиційної діяльності є наявність альтернативних варіантів та необхідність прийняття стратегічних рішень щодо розвитку. Розробка інвестиційної стратегії повинна враховувати присутність ризику, адже найвищий рівень ризику інвестицій пов'язаний з повною втратою вкладеного капіталу. Ризик є важливим фактором оцінки перспектив інвестицій: чим менший ризик, тим більш безпечним є вкладення, проте успішна реалізація високоризикових проектів забезпечує інвестору максимальний позитивний результат.

На сучасному етапі у вітчизняній економіці необхідно активізувати інвестиційну діяльність, що в перспективі сприятиме економічному зростанню.

У ході аналізу інвестиційної діяльності підприємства були виявлені наступні недоліки:

- спостерігається зниження надходжень та сальдо грошових потоків від інвестиційної діяльності;
- незважаючи на те, що основним видом діяльності підприємства є виробництво дверей, значна частка доходів від інвестиційної діяльності формується за рахунок повернення наданих позик та продажу боргових цінних паперів, що не є стабільним джерелом доходу;
- спостерігається зниження чистого прибутку та ефективності використання наявних ресурсів.

Отже, інвестиційна діяльність ТОВ «РАКУРС» потребує подальшого вдосконалення та оптимізації.

Висновки до розділу 2

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «РАКУРС» було зареєстроване 25 грудня 1996 року в місті Київ. Основним напрямком діяльності компанії є виробництво дерев'яних будівельних конструкцій та столярних виробів. Додатково підприємство займається:

- виготовленням меблів для офісів та комерційних закладів;
- виробництвом кухонних меблів;
- виготовленням інших видів меблів;
- виробництвом різних виробів, що не входять до окремих категорій;
- столярними та теслярськими роботами;
- діяльністю агентів, які спеціалізуються на оптовій торгівлі товарами, що не класифікуються в інших категоріях;
- оптовою торгівлею побутовими меблями;
- оптовою торгівлею плетеними виробами, виробами з пробки, бондарськими та іншими дерев'яними побутовими товарами;
- роздрібною торгівлею різноманітною продукцією у неспеціалізованих магазинах;
- роздрібною торгівлею меблями у спеціалізованих магазинах.

Компанія спеціалізується на виготовленні міжкімнатних дверей, щорічно виробляючи понад 60 000 полотен. Організаційна структура підприємства побудована за лінійно-функціональним типом.

2. Результати проведеного аналізу фінансової діяльності свідчать про стабільність ТОВ «РАКУРС» та відсутність ознак банкрутства. Водночас більшість фінансування здійснюється за рахунок позикових коштів, що є негативним чинником. Крім того, значна частка активів представлена дебіторською заборгованістю, що свідчить про недостатню роботу підприємства з постачальниками у 2024–2025 роках.

3. Аналіз інвестиційної діяльності виявив кілька проблемних аспектів:

- надходження від інвестиційної діяльності та сальдо грошових потоків зменшилися;
- хоча основною діяльністю компанії є виробництво дверей, значна частина доходів від інвестицій формується через повернення наданих позик та продаж боргових цінних паперів, що є нестабільним джерелом доходу;
- спостерігається зниження чистого прибутку та ефективності використання наявних ресурсів.

Отже, інвестиційна діяльність ТОВ «РАКУРС» потребує подальшого вдосконалення та оптимізації.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «РАКУРС»

3.1. Рекомендації щодо розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС»

З метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності ТОВ «РАКУРС» доцільно розробити інвестиційний проект, який забезпечуватиме стабільний дохід і позитивний грошовий потік для підприємства.

Комерційний успіх будь-якого підприємства, зокрема ТОВ «РАКУРС», протягом тривалого часу визначається здатністю до стабільного отримання прибутку шляхом реалізації виробленої продукції (надання послуг) споживачам, а також умінням забезпечити перевагу свого товару на конкурентному ринку.

Конкурентоспроможність є властивою всієї економічної системи і має динамічний характер, її доцільно оцінювати у конкретний момент часу з урахуванням змін ринкової кон'юнктури. Основним елементом конкурентоспроможності підприємства виступає конкурентоспроможність продукції або послуги.

Конкурентоспроможність товару й підприємства в цілому передусім визначається потенційними можливостями здійснення інвестиційної діяльності та реалізації інвестиційних проектів. Сам товар є ключовим чинником комерційного успіху на розвиненому ринку, що передбачає відповідність його якості, технічним, економічним, естетичним характеристикам та умовам реалізації (ціна, терміни постачання, канали збуту, сервіс, реклама).

На конкурентоспроможність продукції впливають такі групи факторів:

- техніко-економічні – якість, ціна, витрати на використання або споживання, наукоємність виробу [48, с. 1374];

- комерційні – умови реалізації товарів на ринку, ринкова кон'юнктура, сервісне обслуговування, реклама, імідж підприємства [46, с. 65];

- нормативно-правові – дотримання вимог технічної та екологічної безпеки, а також патентно-правових норм і захисту [4, с. 61].

Реальні інвестиції доцільно розглядати у контексті техніко-економічних факторів конкурентоспроможності продукції. Для ТОВ «РАКУРС» доцільним є інвестування у виробничі технології.

Одним із ключових елементів організації виробництва міжкімнатних дверей є лінія виготовлення дверного полотна. Ефективність і швидкість роботи цього обладнання безпосередньо впливає на загальну рентабельність підприємства. Сучасний ринок пропонує широкий спектр обладнання для виробництва дверних полотен, включаючи машини гарячого пресування, установки для миття та сушіння скла, лінії складання дверного полотна та інші сучасні виробничі технології.

Аналіз ринку споживачів показав, що значна частина потенційних клієнтів зацікавлена у придбанні ламінованих дверей, які на даний момент не пропонуються ТОВ «РАКУРС». У зв'язку з цим доцільним є інвестування в закупівлю обладнання для виробництва ламінованих дверей (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Номенклатура та ціна обладнання для виробництва
ламінованих дверей

Назва обладнання:	Ціна, грн.
Обладнання для відрізання при виробництві ламінованих дверей	87 000
Фрезерний верстат для виготовлення міжкімнатних дверей	63 000
Матеріали для процесу ламінування	150 000
Разом	300 000

Використання високоякісних сертифікованих верстатів для виготовлення ламінованих дверей забезпечить не лише високу продуктивність виробничого процесу, а й бездоганну якість готової продукції.

Таким чином, після оцінки реальних інвестиційних можливостей на прикладі ТОВ «РАКУРС» можна переходити до безпосередньої розробки інвестиційного проекту.

3.2. Розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів

Розробка інвестиційного проекту передбачає комплекс документів та організаційних заходів, необхідних для реалізації підприємницької ініціативи, ключовим елементом якої є фінансовий план. Особливу увагу в рамках проектування інвестицій приділяють розділу фінансового плану, що включає план доходів і витрат ТОВ «РАКУРС».

Фінансовий план демонструє майбутні витрати, джерела їх покриття та очікувані результати діяльності, а також забезпечує контроль за фінансовою спроможністю проекту на всіх етапах його реалізації.

До структури фінансового плану входять:

- план доходів і витрат;
- план грошових потоків (надходжень і витрат);
- зведений баланс активів та пасивів.

План доходів і витрат охоплює інвестиційні витрати, прогнозовану виручку, собівартість продукції та послуг, операційні витрати (включаючи управлінські, збутові витрати, оренду, рекламу, страхування майна та ризиків), обсяг валового прибутку, а також податкові та інші обов'язкові платежі.

Беручи до уваги стабільний фінансовий стан ТОВ «РАКУРС» та позитивну динаміку рентабельності, доцільним є інвестування в сучасне виробниче обладнання.

Прогнозування грошових надходжень і витрат здійснювалося з припущенням, що витрати щороку зростатимуть на 20 %. План доходів і витрат щодо інвестування у виробництво ламінованих дверей представлено у таблиці 3.2.

Таким чином, формування плану доходів і витрат створює основу для подальшого оцінювання економічної ефективності проекту. Привабливість інвестиційного проекту оцінювалася за допомогою методу експертних оцінок.

Таблиця 3.2

План доходів і витрат ТОВ «РАКУРС» на 2026 – 2030 рр.

Доходи та витрати:	Сума, грн.
Витрати на інвестиційні проекти	- 300 000
Прогнозована виручка, зокрема по роках:	+ 700 000
рік 1	+ 50 000
рік 2	+ 130 000
рік 3	+ 200 000
рік 4	+ 170 000
рік 5	+ 150 000
Собівартість реалізованої продукції	- 270 000
Поточні експлуатаційні витрати, у тому числі по роках:	- 126 507
рік 1	- 17 000
рік 2	- 20 400
рік 3	- 24 480
рік 4	- 29 376
рік 5	- 35 251
Загальні витрати (сума собівартості продукції та експлуатаційних витрат)	- 396 507
Валовий прибуток (виручка мінус загальні витрати)	+ 303 494

На основі даних експертних оцінок були визначені наступні прогнозні показники:

- доцільним вважається капіталовкладення у розмірі 300 000 грн;
- очікуваний термін окупності реальних інвестицій становить 5 років;
- витрати на кожному етапі інвестиційного циклу прогнозовано зростатимуть на 20%.

Зведена інформація щодо планових грошових надходжень і витрат представлена у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Логіка реалізації інвестиційного проекту

Показники	№ кроку розрахункового періоду (m)					
	0	1	2	3	4	5
Доходи		50 000	130 000	200 000	170 000	150 000
Витрати		17 000	20 400	24 480	29 376	35 251
Капітальні витрати	300 000					
Прибуток		33 000	109 600	175 520	140 624	114 749

Джерело: [43]

Під номером кроку в таблиці 3.3 позначено $t = 0, 1 \dots T$, де $t = 0$ відповідає моменту початкових інвестицій («нульовий рік»), а тривалість одного кроку розрахунку становить один рік. При цьому застосовується норма прибутковості 12%.

Перший етап оцінки інвестиційної привабливості проекту передбачає розрахунок чистого дисконтованого доходу (NPV). Цей показник дозволяє оцінити потенційний вплив інвестицій на підвищення ринкової вартості підприємства, демонструючи очікуваний ефект від вкладених коштів з урахуванням їх вартості у часі.

$$\begin{aligned} NPV = & 33000 * \frac{1}{1+0,12} + 109600 * \frac{1}{1+0,12^2} + 175520 * \frac{1}{1+0,12^3} + 140624 * \frac{1}{1+0,12^4} + \\ & + 114749 * \frac{1}{(1+0,12)^5} - 300000 = 96249,2 \end{aligned}$$

Розрахунок NPV показав позитивне значення, що підтверджує економічну доцільність інвестиційного проекту. Прийняття проекту призведе до зростання вартості компанії та підвищення фінансового добробуту її власників. Другим етапом оцінки інвестиційної привабливості є визначення індексу рентабельності інвестицій (Profitability Index, PI):

$$\begin{aligned} PI = & \left(33000 * \frac{1}{1+0,12} + 109600 * \frac{1}{1+0,12^2} + 175520 * \frac{1}{1+0,12^3} + 140624 * \frac{1}{1+0,12^4} + \right. \\ & \left. + 114749 * \frac{1}{1+0,12^5} \right) / 300000 = 1,32 \end{aligned}$$

Отримане значення індексу рентабельності (PI) перевищує одиницю, що підтверджує економічну доцільність інвестиційного проекту і обґрунтовує його прийняття.

Третій етап оцінки інвестиційної привабливості передбачає розрахунок внутрішньої норми прибутку (IRR). IRR відображає очікувану рентабельність проекту та максимально допустимий відносний рівень витрат, який може

бути пов'язаний із реалізацією проекту. Розрахунок здійснювався методом підбору значень.

За результатами обчислень внутрішня норма прибутку проекту становить 22,5%, що дозволяє зробити такі висновки.

$$33000 * \frac{1}{1 + 0,225} + 109600 * \frac{1}{1 + 0,225^2} + 175520 * \frac{1}{1 + 0,225^3} + 140624 * \frac{1}{1 + 0,225^4} + 114749 * \frac{1}{1 + 0,225^5} - 300000 = -498,6$$

Отримане значення IRR трохи нижче заявленої вимоги, але суттєво наближене до неї - у межах від 22% до 22,5%.

Внутрішня норма доходу (IRR) має важливі характеристики: вона об'єктивна, не залежить від умов інвесторів, обсягу виробництва чи розміру вкладень. IRR є ефективним інструментом для оцінки та управління прибутковістю інвестицій.

Обчислений методом підбору значень показник IRR визнається прийнятним, якщо він перевищує обрану норму доходу. У нашому випадку IRR становить 22,4%, що перевищує норму доходу 12%, отже, проект можна рекомендувати до реалізації.

4-й етап аналізу інвестиційної привабливості проекту - розрахунок терміну окупності. Для цього розглянемо прогнозовані грошові потоки (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Вкладення і надходження за інвестиційним проектом

Показники	№ кроку розрахункового періоду (m)					
	0	1	2	3	4	5
Витрати	300 000					
Прибуток		33 000	109 600	175 520	140 624	114 749

Джерело: [43]

Проведений попередній аналіз грошових надходжень показує, що період окупності проекту припадає на проміжок між другим і третім роком,

тобто на третій рік початкові інвестиції будуть повністю повернені. Такий висновок зроблено на основі накопичення грошових потоків.

$$33000 + 109600 + 175520 = 318120 \text{ грн.}$$

Отже, для більш точного розрахунку періоду окупності спочатку визначаємо загальну суму грошових надходжень за перші два роки:

$$33\ 000 + 109600 = 142600 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, з початкових інвестицій залишається невідшкодованими 157 400 грн (300 000 – 142 600).

Відповідно, при стартовому обсязі інвестицій у 300 000 грн період окупності складе:

$$2 \text{ роки} + (157400 / 175520) = 2,897 \text{ року.}$$

Оскільки інвестиційний проект розрахований на 6 років, при цьому грошові надходження плануються протягом 5 років, а термін окупності становить приблизно 3 роки (2,897), проект за цим критерієм також вважається привабливим.

Для визначення точки беззбитковості застосовуємо формулу (3.1):

$$BEP = \frac{FC}{K_{MC}}, \quad (3.1)$$

де FC - постійні витрати;

K_{mc} - коефіцієнт маржинального доходу.

$$K_{MC} = \frac{MR}{TR}, \quad (3.2)$$

де MR - маржинальний дохід;

TR - виручка.

При цьому виручка від реалізації та витрати повинні враховуватися за один і той же період часу (місяць, квартал, рік тощо). У такому випадку точка беззбитковості відображає мінімально необхідний обсяг продажів для цього періоду.

Якщо показник точки беззбитковості в грошовому вираженні низький, це означає, що для початку отримання прибутку підприємству необхідний невеликий обсяг продажів, що також зменшує ймовірність банкрутства. Проте у разі розширення підприємства зростає обсяг продажів, а разом із ним можуть збільшуватися постійні витрати, наприклад, через розширення виробничих площ або збільшення адміністративного персоналу з фіксованою заробітною платою.

Отже, показник точки беззбитковості змінюється відповідно до обсягу продажів і темпів розвитку підприємства, і для кожної організації він є індивідуальним.

Результати розрахунку точки беззбитковості наведені на рис. 3.1.

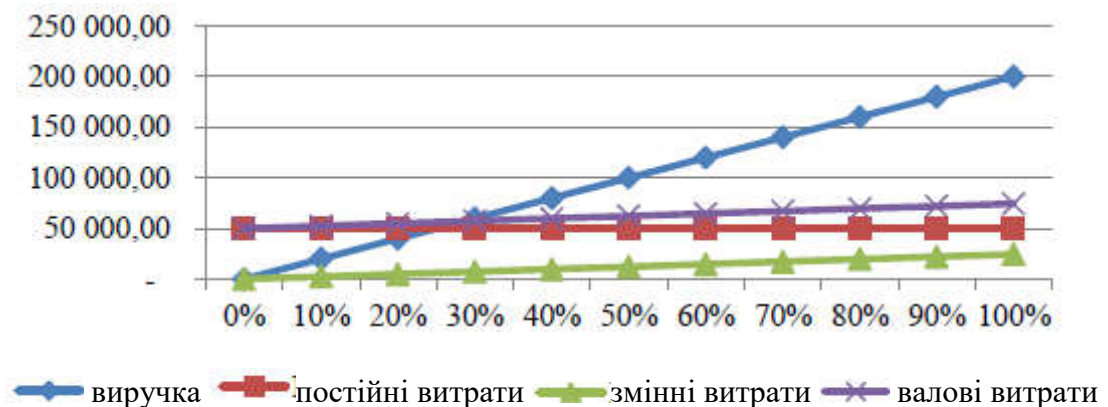

Рис. 3.1. Графік беззбитковості інвестиційного проекту

Як видно з рисунка 3.1, точка беззбитковості відповідає обсягу реалізації 11,1 тис. ламінованих дверних полотен.

Слід поетапно розглянути реалізацію імітаційного моделювання методом Монте-Карло в MS Excel. Метод Монте-Карло дозволяє оцінювати ризики шляхом генерації випадкових сценаріїв, що охоплюють усі наявні дані та їх форми представлення - як об'єктивні, так і експертні оцінки. Таким чином, цей метод ефективно використовується для оцінки економічних ризиків проекту. Для ТОВ «РАКУРС» метод Монте-Карло дає змогу створити математичну модель впровадження лінії виробництва ламінованих

дверей з невизначеними значеннями ключових параметрів. Завдяки врахуванню ймовірнісного розподілу параметрів проекту та їхньої кореляції (обсяг випуску, ціна за одиницю продукції, змінні та постійні витрати, ставка податку на прибуток) підприємство може отримати розподіл очікуваної прибутковості проекту. Для розрахунків використовуються середні значення таких параметрів, як обсяг виробництва, ціна за одиницю продукції, змінні та постійні витрати.

1. Формування параметрів для імітацій. На початковому етапі слід заповнити таблицю в Excel із зазначенням ключових параметрів та їхніх значень для позитивного, негативного та найбільш ймовірного сценарію (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Показники	Основні сценарії		
	Сценарій		
	Найменш сприятливий варіант	Найбільш сприятливий варіант	Варіант із найвищою ймовірністю
Обсяг виробництва – Q	12000	33000	19151
Ціна одиниці продукції – В	2000	3500	2610
Змінні витрати – VC	150000	100000	126507
Постійні витрати	50 000		

Джерело: [13]

2. Створення моделі імітації.

Для проведення імітацій методом Монте-Карло ключовими вихідними показниками проекту приймаються: NCf_t - грошовий потік у період t ; NPV_t - приведена вартість грошового потоку в період t .

Формула для розрахунку грошового потоку має вигляд:

$$NCf_t = (Q \times (P - VC) - FC) \times (1 - T), \quad (3.3)$$

де Q – середнє значення діапазону обсягу виробництва;

R – середнє значення діапазону ціни;

VC – середнє значення діапазону змінних витрат;

T – ставка податку на прибуток.

Розрахунок NPV виконується за допомогою функції Excel «ПС»: ставка дисконтування – 12%, термін інвестиційного проекту – 10 років, модельовані грошові потоки NCF_t для кожного періоду, мінус сума інвестованих коштів. Для проведення імітаційного моделювання застосовується функція Excel «ВИПАДМІЖ», яка випадковим чином генерує числа в заданому діапазоні. Для кожного параметра (обсяг виробництва, змінні витрати, ціна) обирається випадкове значення в межах, визначених у таблиці 3.6. Результати 20 імітацій наведено в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Імітація основних показників проекту

№	Обсяг	Ціна	Змінні витрати	Грошовий потік NCF _t	Приведена вартістьNPV _t
1	16 471	4 359	92 866	16 065 377,4	7 490 933,49
2	32 457	3 537	93 300	2 546 262,2	-470 787,11
3	32 805	3 689	93 226	8 543 387	3 061 058,82
...					
20	28 434	4 281	152 841	29 148 383	15 195 819,02

Після імітації 20 різних сценаріїв, результат можна представити у вигляді таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Розрахунок основних показників на основі проведеної імітації

Показники	Обсяг	Ціна	Змінні витрати	Грошовий потік NCF _t	Приведена вартістьNPV _t
Середнє значення	24 391,2	3 949	3 362,55	7 016 104,4	2 161 606,663
Стандартне відхилення	6 208,76	574,09	345,87	16 263 348,10	9 577 863,02
Коефіцієнт варіації	0,255	0,145	0,103	2,318	4,431
Мінімум	13 737	3 020	2 841	-20 066 154	-13 787 763,65
Максимум	32 805	4 941	3 895	37 177 199	19 924 175,04
Кількість випадків NPV>0					12
Кількість випадків NPV<0					8

В результаті проведеного аналізу максимальне значення NPV склало 19 924 175,04 тис. грн, а мінімальне – -13 787 763,65 тис. грн. З 20

змодельованих сценаріїв 8 виявилися збитковими, що становить 40 % від загальної кількості сценаріїв. Коефіцієнт варіації демонструє ступінь розкиду показника відносно його середнього значення: чим більший цей коефіцієнт, тим вищий ризик можливих відхилень. За підсумками сценарного моделювання можна стверджувати, що проект має високий потенціал прибутковості, але при цьому відзначається високий рівень ризику. Однак слід враховувати, що моделювання лише 20 сценаріїв не може служити надійною основою для остаточного рішення щодо ефективності проекту, а ручне проведення сценарного аналізу не є достатньо достовірним.

Для більш повної оцінки доцільно застосовувати програмне забезпечення Crystal Ball від компанії Oracle. Процес імітаційного моделювання здійснюється покроково. Вихідні дані беремо з таблиці 3.5. Наступним кроком є визначення середнього значення між мінімальним та максимальним значенням інтервалу, а також обчислення стандартного відхилення для кожного змінного параметра (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Стандартне відхилення кожного параметра

	Найбільш ймовірний	Стандартне відхилення
Обсяг випуску	19151	10500
Ціна	3960	1100
Змінні витрати	3165	600

Наступним кроком у Crystal Ball за допомогою функції «Визначення припущення» формується нормальний розподіл для кожного параметра з урахуванням його середнього значення та стандартного відхилення. На основі цих налаштувань програма генерує графічне відображення нормального розподілу вхідних параметрів, що дозволяє візуально оцінити ймовірнісний діапазон значень та їх концентрацію (рис. 3.2, Додаток А, Додаток Б).

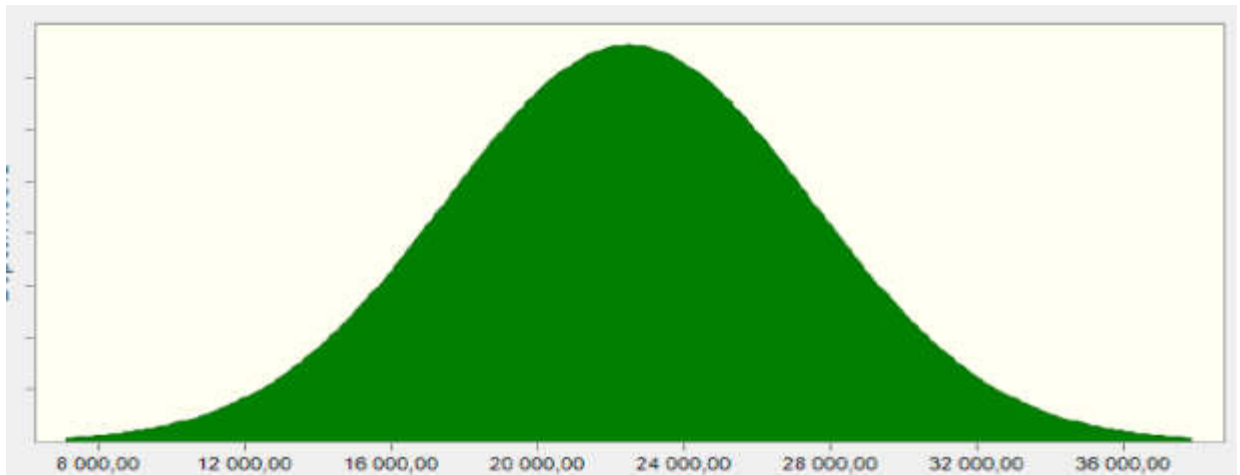

Рис. 3.2. Нормальний розподіл для параметра «Обсяг»

Після цього виконується імітаційне моделювання сценаріїв. За допомогою функції «Імітація» для ключових параметрів проекту - NCf_t (грошовий потік) та NPV_t (чиста приведена вартість) - проводяться розрахунки для різних комбінацій значень вхідних параметрів, згідно з заданою частотою випробувань. У даному випадку кількість симуляцій становить 5000.

По завершенні моделювання Crystal Ball автоматично будує графіки розподілу прогнозних значень параметрів, що дозволяє візуально оцінити ймовірнісний діапазон результатів і ризики проекту (рис. 3.3 і 3.4).

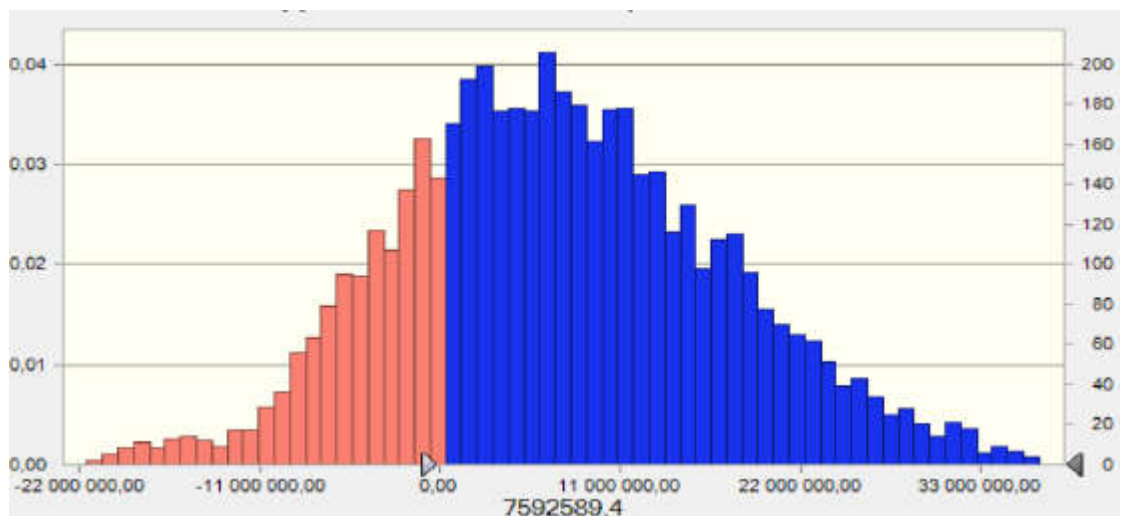

Рис. 3.3. Моделюваний прогноз показника NCf_t

Отже, за результатами моделювання можна зробити висновок: з 5000 проведених випробувань 61,98% сценаріїв показали $NPV > 0$. Це свідчить про те, що з ймовірністю близько 62% інвестиційний проект ТОВ «РАКУРС» буде ефективним і окупиться, а решта сценаріїв вказує на можливі ризики збитковості. Такий підхід дозволяє підприємству не лише оцінити потенційний прибуток, але й усвідомити ступінь невизначеності та ризиків, пов'язаних із реалізацією проекту.

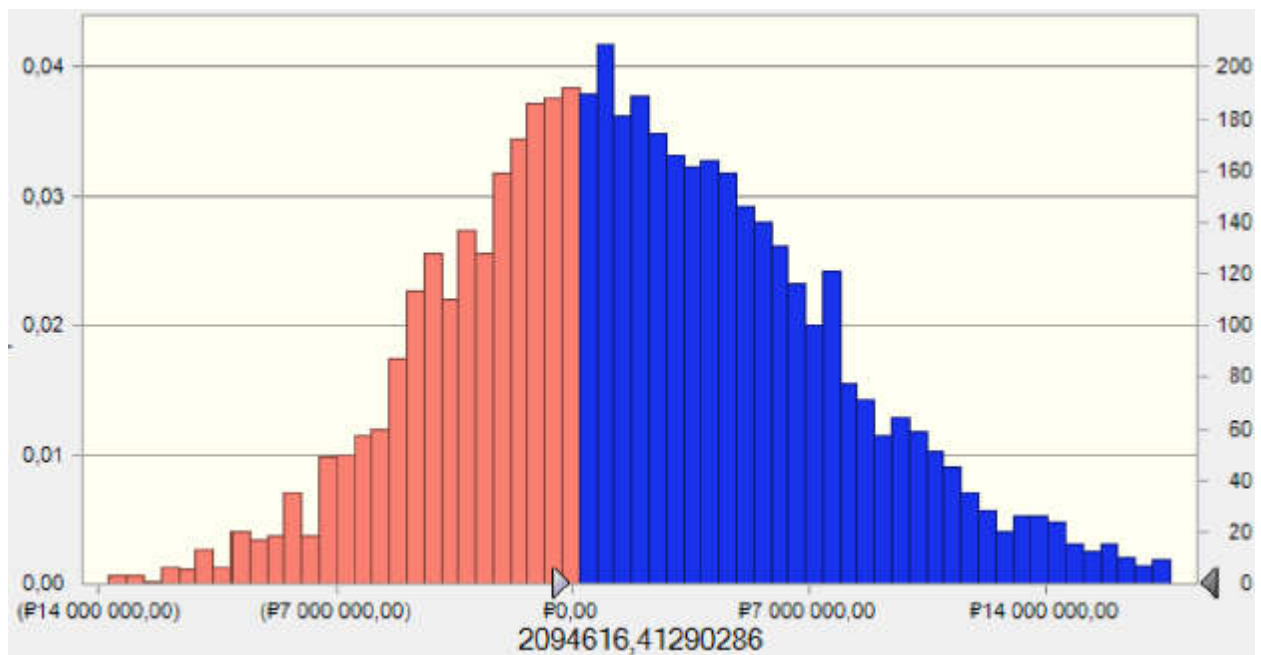

Рис. 3.4. Моделюваний прогноз показника NPV_t

Отже, підсумовуючи результати проведеного аналізу, можна стверджувати, що:

- Імітаційне моделювання методом Монте-Карло надало можливість оцінити вплив ризиків та невизначеності на фінансові результати проекту.

- Використання ключових показників інвестиційної привабливості - NPV , PI , IRR та терміну окупності - показало, що проект має позитивні економічні перспективи.

- Проект є доцільним для інвестування, оскільки забезпечує очікуваний позитивний грошовий потік, прийнятну внутрішню норму доходу та відносно короткий період окупності.

Таким чином, впровадження інвестицій у виробництво ламінованих дверей для ТОВ «РАКУРС» є економічно обґрунтованим і має потенціал підвищити фінансову стійкість і ринкову конкурентоспроможність підприємства.

Висновки до розділу 3

1. Аналіз ринку споживачів показав, що значна частина потенційних клієнтів зацікавлена у придбанні ламінованих дверей, які наразі не пропонуються ТОВ «РАКУРС». У зв'язку з цим було розроблено інвестиційний проект із придбання обладнання для виробництва ламінованих дверей. Використання високоякісних сертифікованих верстатів забезпечить швидке виготовлення продукції та високу якість виробів.

2. Оцінка проекту за показниками чистого приведенного доходу ($NPV > 0$), індексу рентабельності ($PI > 1$), внутрішньої норми прибутковості (IRR) та терміну окупності підтвердила його привабливість для інвестування.

3. Внутрішня норма прибутковості характеризує очікуваний рівень прибутковості проекту та максимально допустимий відносний рівень витрат, пов'язаних із його реалізацією. Розрахунки виконувалися методом підбору значень (10; 15; 20; 22; 22,5%), і встановлено, що IRR проекту знаходиться в межах 22–22,5%.

4. Період окупності проекту склав близько 3 років (2,897), при цьому проект розрахований на 6 років із прогнозованими грошовими надходженнями протягом 5 років. Це підтверджує привабливість інвестиційного проекту з точки зору терміну окупності.

ВИСНОВКИ

1. Інвестиції є більш широкою економічною категорією, що охоплює, крім вкладень у відтворення основних фондів, також інвестиції в оборотні та фінансові активи, а також окремі види нематеріальних активів. У економічній системі тимчасово вільні грошові ресурси (заощадження) можуть належати різним суб'єктам — фізичним та юридичним особам, державі, регіональним структурам або муніципальним утворенням. Саме ці суб'єкти здійснюють процес інвестування, виступаючи як інвестори. Об'єктом інвестування є активи або інструменти, у які або за допомогою яких здійснюються вкладення. Головна мета інвестування полягає у визначенні оптимального способу вкладення коштів, що забезпечує необхідний рівень прибутковості при мінімальному ризику.

2. До ключових характеристик інвестицій відносяться:

- спрямованість вкладень на досягнення конкретної мети;
- очікувана прибутковість;
- встановлений термін інвестування;
- можливість отримання пасивного доходу;
- наявність ризику при вкладенні коштів.

3. Інвестиційна діяльність підприємства визначається як практична реалізація вкладення інвестиційного капіталу в об'єкти господарської діяльності з метою отримання інвестиційного доходу або іншого економічного ефекту у майбутньому.

4. Управління інвестиційною діяльністю в організації є комплексним процесом, що потребує застосування спеціальних знань та навичок для досягнення ефективності та отримання прибутку.

5. Оцінка управління інвестиційною діяльністю підприємства проводиться у кілька послідовних етапів:

- I. Аналіз та прогнозування макроекономічних показників;
- II. Визначення та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів;

III. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості окремих галузей економіки;

IV. Аналіз інвестиційної привабливості конкретних організацій;

V. Оцінка привабливості окремих проектів та ринкових сегментів;

VI. Розробка інвестиційної стратегії підприємства;

VII. Формування ефективного інвестиційного портфеля, що включає реальні капітальні вкладення, фінансові та інноваційні інвестиції;

VIII. Управління інвестиційним портфелем із застосуванням диверсифікації та реінвестування капіталу.

6. Методи оцінки управління інвестиційною діяльністю підприємства включають:

- метод дисконтованих грошових потоків;
- оцінку інвестиційної діяльності з урахуванням комплексу внутрішніх та зовнішніх факторів, перспективності, вигідності та прийнятного рівня ризикованості інвестицій;
- семифакторну модель оцінки;
- аналіз показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- метод Монте-Карло;
- концепцію реальних опціонів.

7. Товариство з обмеженою відповідальністю «РАКУРС» було зареєстроване 25 грудня 1996 року в місті Київ. Основним напрямком діяльності компанії є виробництво дерев'яних будівельних конструкцій та столярних виробів. Додатково підприємство займається:

- виготовленням меблів для офісів та комерційних закладів;
- виробництвом кухонних меблів;
- виготовленням інших видів меблів;
- виробництвом різних виробів, що не входять до окремих категорій;
- столярними та теслярськими роботами;

- діяльністю агентів, які спеціалізуються на оптовій торгівлі товарами, що не класифікуються в інших категоріях;
- оптовою торгівлею побутовими меблями;
- оптовою торгівлею плетеними виробами, виробами з пробки, бондарськими та іншими дерев'яними побутовими товарами;
- роздрібною торгівлею різноманітною продукцією у неспеціалізованих магазинах;
- роздрібною торгівлею меблями у спеціалізованих магазинах.

Компанія спеціалізується на виготовленні міжкімнатних дверей, щорічно виробляючи понад 60 000 полотен. Організаційна структура підприємства побудована за лінійно-функціональним типом.

8. Результати проведеного аналізу фінансової діяльності свідчать про стабільність ТОВ «РАКУРС» та відсутність ознак банкрутства. Водночас більшість фінансування здійснюється за рахунок позикових коштів, що є негативним чинником. Крім того, значна частка активів представлена дебіторською заборгованістю, що свідчить про недостатню роботу підприємства з постачальниками у 2024–2025 роках.

9. Аналіз інвестиційної діяльності виявив кілька проблемних аспектів:

- надходження від інвестиційної діяльності та сальдо грошових потоків зменшилися;
- хоча основною діяльністю компанії є виробництво дверей, значна частина доходів від інвестицій формується через повернення наданих позик та продаж боргових цінних паперів, що є нестабільним джерелом доходу;
- спостерігається зниження чистого прибутку та ефективності використання наявних ресурсів.

Отже, інвестиційна діяльність ТОВ «РАКУРС» потребує подальшого вдосконалення та оптимізації.

10. Аналіз ринку споживачів показав, що значна частина потенційних клієнтів зацікавлена у придбанні ламінованих дверей, які наразі не пропонуються ТОВ «РАКУРС». У зв'язку з цим було розроблено

інвестиційний проект із придбання обладнання для виробництва ламінованих дверей. Використання високоякісних сертифікованих верстатів забезпечить швидке виготовлення продукції та високу якість виробів.

11. Оцінка проекту за показниками чистого приведенного доходу ($NPV > 0$), індексу рентабельності ($PI > 1$), внутрішньої норми прибутковості (IRR) та терміну окупності підтвердила його привабливість для інвестування.

12. Внутрішня норма прибутковості характеризує очікуваний рівень прибутковості проекту та максимально допустимий відносний рівень витрат, пов'язаних із його реалізацією. Розрахунки виконувалися методом підбору значень (10; 15; 20; 22; 22,5%), і встановлено, що IRR проекту знаходиться в межах 22–22,5%.

13. Період окупності проекту склав близько 3 років (2,897), при цьому проект розрахований на 6 років із прогнозованими грошовими надходженнями протягом 5 років. Це підтверджує привабливість інвестиційного проекту з точки зору терміну окупності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акуленко В. Л. Аналіз теоретичних підходів до управління інвестиційною діяльністю підприємства. Вісник СумДУ. Серія “Економіка”. 2022. № 3. 67 с.
2. Безп’ята І. В. Інвестиційне забезпечення аграрного сектора економіки : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2025. 337 с.
3. Бестужева С. В., Козуб В. О. Формування та реалізація міжнародної інвестиційної стратегії підприємства: методичний аспект. Економічний простір. 2020. № 154. С. 16–20.
4. Бушовська Л.Б. Управління інвестиційною діяльністю як важливий складник економічної безпеки підприємства. Економіка і суспільство. 2022. Вип. 11. С. 170–176. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/28.pdf.
5. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
6. Вінніченко І. І. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 4. С. 9–13.
7. Войнаренко М. П., Єпіфанова І. Ю. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2021. 188 с.
8. Галько Л.Р. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. Економіка і суспільство. № 31. 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/727/6993>
9. Герасимова С. В. Управління інвестиційною діяльністю акціонерних товариств в умовах ринкової трансформації економіки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». К., 2024. 31 с.

10. Гончаров В. Розвиток інвестиційної діяльності промислового підприємства URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/171/knp171_120-122.pdf.
11. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
12. Гриньов А. В. Теоретичні засади управління інвестиційною діяльністю машинобудівного підприємства. URL: [http://www.kpi.kharkov.ua/archive/ Наукова_періодика/vestnik](http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik).
13. Грицай Т. Л. Інвестиційний проект як економічна категорія. Фінанси, облік і аудит. 2021. Вип. 18. С. 272–278.
14. Гуляєва Н.М. Стратегічне моделювання інвестиційної діяльності підприємств. Фінанси України. 2020. №1. С.55.
15. Гуткевич С. О. Деякі методи розрахунків ефективності інвестицій. Актуальні проблеми економіки. 2021. № 11–12. С. 27–30.
16. Денисенко М. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. URL: [http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp /menegment/2022_647/08.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp/menegment/2022_647/08.pdf).
17. Дідур К. М. Сутність, класифікація й структура інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 9-10. С. 30–37.
18. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства. К.: Центр навч. літ-ри, 2024. 362 с.
19. Дорошенко Т. В. Сутність інвестицій як економічної категорії. Фінанси України. 2020. № 11. С. 114–118.
20. Економічна енциклопедія у 3 т. / відповідальний редактор С. В. Мочерний. Київ : Видавничий центр «Академія», 2020. Т. 1. 863 с.
21. Спіфанова І. Ю. Підвищення якості інвестиційної діяльності машинобудівних підприємств. Економічний простір. 2023. № 23/2. С. 287–288.

- 22.Єпіфанова І. Ю., Бардадин О. А. Сутність інвестиційного потенціалу підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 14. С. 39–42.
- 23.Замятіна Н.В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. Фінансовий простір. 2023. № 3(11). С. 138–142.
- 24.Захарін С. Інвестиції в інновації: теорія, парадигма, методологія досліджень. Актуальні проблеми економіки. 2020. № 4(106). С. 60–64.
- 25.Захаркін О.О. Порівняльна характеристика концепцій управління підприємством в системі його інноваційної діяльності. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2024. № 4(70). С. 53–58.
- 26.Ляш О. Інвестиційно-інноваційна активність малих підприємств. Науковий вісник НЛТУ України. 2022. Вип. 19(3). С. 139–142.
- 27.Інвестиційна активність підприємств з виробництва продукції з високою доданою вартістю в умовах обмежених ринків: парадигма та механізми забезпечення : монографія / Н.Ю. Брюховецька, І.П. Булеєв та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 388 с.
- 28.Кацан А. М. Інвестування розвитку агропромислових підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2019. 265 с.
- 29.Кириленко В.І. Механізм інвестиційного партнерства в системі гарантування економічної безпеки. Стратегія економічного розвитку України. 2022. №20-21. С. 51-56.
- 30.Колесніков Г. О. Менеджерський словник : навчально-довідкове видання. Київ : ВД «Професіонал», 2023. 288 с.
- 31.Крамаренко К.М. Економічний механізм екологізації інвестиційної діяльності в Україні. Науковий огляд. 2025. № 6(16). С. 22–33.
- 32.Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. Причорноморські економічні студії. 2025. Вип. 10. С. 101–104.

- 33.Кухленко О.В. Ефективність використання лізингу в інвестиційній діяльності. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки. 2025. № 6. С. 30-34.
- 34.Лабенко О. М. До питання про сутність понять «інвестування» та «фінансування». Агроінком. 2025. № 11-12. С. 64-67
- 35.Лазарева О.В., Рощенко В.А. Розвиток екологічної складової сталого розвитку економіки України. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 8. С. 19–22.
- 36.Левицький В.В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2021. № 2(56). С. 69–71.
- 37.Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. для студ. вищ. навн. закл. К.: Центр учбової літератури, 2024. 472 с.
- 38.Маковецька І.М., Вознюк І.В. Управління інвестиційною діяльністю сучасного підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. № 3-4(40). 2022. С. 62- 66. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2729/2622> 96
- 39.Мушников О. Вплив інвестиційної діяльності на розвиток підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2022. № 40. С. 273–276.
- 40.Новикова І. В. Вартісно-орієнтоване управління інвестиційною діяльністю підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Суми, 2023. 219 с.
- 41.Осецький В.Л. Інвестиційна політика України в умовах сучасної фінансової кризи. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2023. №111. С. 11-13.
- 42.Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні: монографія. К.: Видавництво Лібра, 2022. 392 с.
- 43.Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. К.: Лібра, 2025. 472 с.
- 44.Податковий кодекс України від 02.12.2010. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

45. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991. № 1560-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

46. Рожелюк В. Аналіз інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства. Економічний аналіз. 2023. Вип. 2(18). С. 275–278.

47. Сабліна Н.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2025. Вип. 10. С. 485–490. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2025/218.pdf>.

48. Сімкова Т.О., Байда О.К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. Ефективна економіка. № 12. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/121.pdf

49. Стахурська С. А. Формування інвестиційної стратегії в контексті змін в організації. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1558/1499>

50. Ульянченко О.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа сталого розвитку економіки держави. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2025. № 2(4) С. 70–76.

51. Феєр О. В. Управління інвестиціями як складова інвестиційного механізму підприємства. Економіка і суспільство. 2024. Вип. 5. С. 256–259.

52. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2023. № 851. С. 140–145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2023_851_20.

53. Ханова О.В., Скібіна С.О. Сталий розвиток країн ЄС: методика та індикатори оцінювання. Проблеми економіки. 2024. № 3. С. 20–32. URL: <http://oaji.net/articles/2024/728-1511518987.pdf>.

54. Цадо Г. Сутність та значення інвестиційно-інноваційних процесів в системі регіонального розвитку. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2021_2/154.pdf.

- 55.Черваньов Д.М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: монографія. К.: Т-во "Знання", КОО. 2021. 514 с.
- 56.Череп А.В., Рурка Г.І. Інвестиційна діяльність в Україні: стан та шляхи її активізації. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво : науково-виробничий журнал. 2021. №3. С. 48–52.
- 57.Черчик Л. М. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2022. 171 с.
- 58.Чорна М.В., Глухова С.В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства : монографія. Харків : ФОП Шейніна О.В., 2020. 210 с.
- 59.Шевченко Ю. А. Інвестиційна поведінка ТНК у глобальному турбулентному середовищі : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Київ, 2020. 398 с.
- 60.Шепиленко В. Ю. Інвестиційна складова діяльності підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2022. Вип. 2(88). С. 91–96
- 61.Юрчук Н.П., Вовк В.Ю., Топіна Р.П. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. Агросвіт. 2023. № 3.С. 53–61.
- 62.Fabozzi F. J. Investment management. Englewood Cliffs : Prentice-Hall International, Inc., 2025. 780 p.
- 63.Gitman L. J., Joehnk M. D. Fundamentos de inversiones. México : Pearson Educación, 2021. 720 p.
- 64.Keynes J. Mn. The General Theory of Employment, Interest and Mone. Kindle Edition : Digital Fire, 2022. 434 p.
65. McConnell C. R., Brue S. L. Economics: Principles, problems, and policies fourteenth edition. Irwin : McGraw-Hill, 2020. 849 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

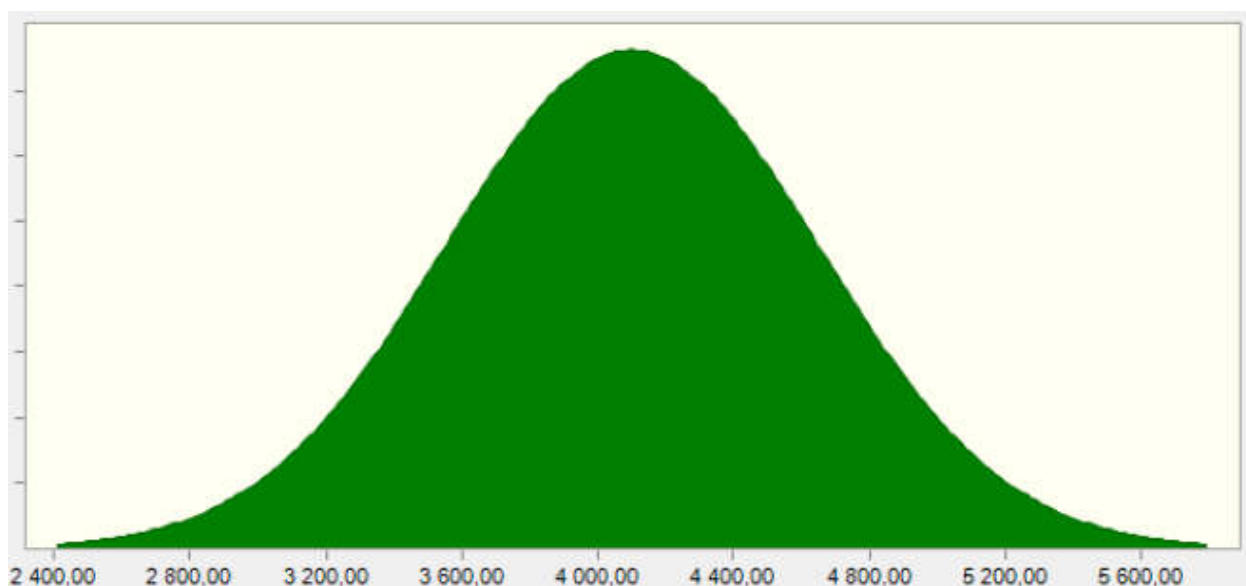

Рис. Нормальний розподіл для параметра «Ціна»

Додаток Б

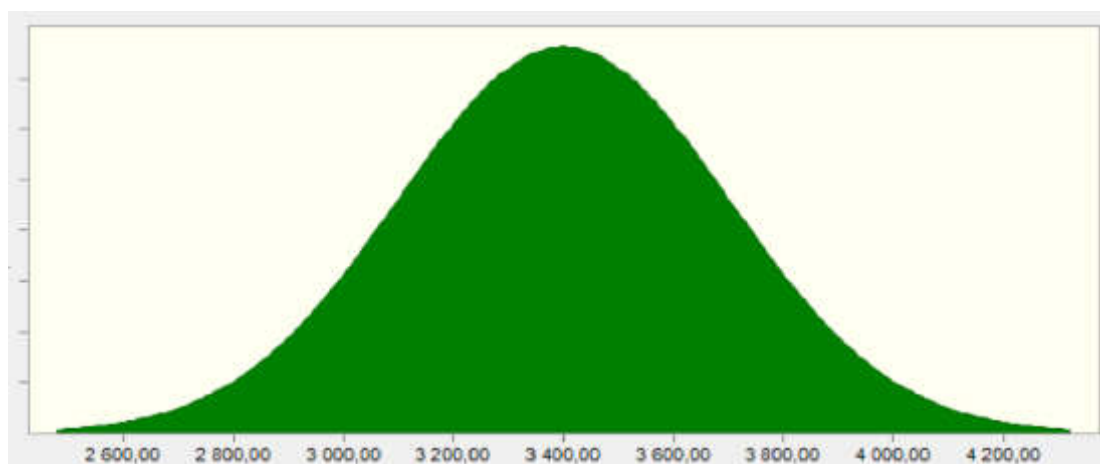

Рис. Нормальний розподіл для параметра «Змінні витрати»